onze vogels

De ssel

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (076) 13 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: W. J. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.
District Friesland: J. Forsten, Molenpolle 8, Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drente: J. H. Heijnen, W. Grolstraat 126, Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: Th. Corbee, St. Bonifaciusstraat 76, Amersfoort, telefoon (033) 1 97 04.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon (023) 28 59 06.
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchilweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, telefoon (04709) 12 64.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

D. J. van der Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen, telefoon (05293) 12 57, voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Royaarsplein 12, Schiedam, telefoon (010) 71 48 39, voor kleur- en postuurkanaries.
H. Elst, Plantage 213, Beverwijk, telefoon (02510) 2 66 07, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

onze

MAANDBLAD VAN DE NEDERLAN

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.
Binnenland *f* 22,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland *f* 30,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.
België: 350 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000 - 0156074 - 01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1.
Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebravinkenclub
Secretaris: P. Kool, telefoon: 05280 - 6 80 28, Röntgenhof 33, Hoogeveen.
Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alpher a.d. Rijn, Postgiro 43984 Coöp. Raiffeisenbank Alpher a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.
Contributie *f* 15,— per jaar. Entree *f* 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries
Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, Hoogvliet, telefoon (010) 38 27 43.
Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, Harderwijk, telefoon (03410) 62 73
Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.
Contributie *f* 15,— per jaar. Entree *f* 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden.
Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41, Etten Leur, telefoon (01608) 1 63 70.
giro-rekening: 31.58.484 t.n.v. spec.club Eur. Vogels H. van Es, Wilhelminastraat 23, Barendrecht, telefoon (01806) 29 80. Contributie *f* 17,50 per jaar.

Speciaalclub van insekten- en vruchtenetende vogel
Secretaris: H. Kehl, Kruiningenstraat 170, Rotterdam-3023, telefoon (010) 80 28 54.
Penningmeester: S. J. van Schie, Bootsmanstraat 3 Rotterdam, telefoon (010) 76 75 47, giro 2625815 t.n.v. penn. speciaalclub. Contributie *f* 20,— per jaar Entree *f* 5,—.

Japanse Meeuwenclub
Secretaris: A. Jansen, Parallelweg 66, Wolfheze telefoon (08308) 6 63.
Penningmeester: W. A. M. Berns, Kerkallee 91, Vel (Geld.), telefoon 085 - 61 96 28. Rek. nr. 39 39 88 20 Rabobank, Velp, t.n.v. penn. J.M.C. Contributi *f* 15,— per jaar, entree *f* 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras en Grote Parkiete
Aanmeldingen bij C. van Gemeren, Karel Doormanstraat 42, Waubach (L). Tel. 045 - 31 40 95 of b A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek (L), te 045 - 21 78 58. Contributie 15 gld. per jaar. Entre *f* 2,50. Storten op postgiro nr. 3587100 t.n.v. Pa kieten Speciaalclub, Karel Doormanstraat 42, Wa bach (L).
Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling co tributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

De Brussel

vogels

D VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

EDACTIE

. E. van Berkel
hr. Walraven

edactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

ERANTWOORDELIJKHEID

e uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van ogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de ıhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent een enkele verplichting tot opnemen van aange- oden advertenties.

e auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud an hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever een enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zon- er schriftelijke toestemming overnemen van artike- n of gedeelten daarvan is verboden.

DVERTENTIES

oor advertenties — ook die van leden en abonnees - met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere lichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van e N.B.v.V.
leine annonces, voor afdelingen, leden en abon- ees op „Onze Vogels", van zuiver particuliere aard e onder „Vraag en Aanbod".

RAGEN OVER?

LEURKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, ochem.
ANGKANARIES aan: M. van Woezik, Homberg 27- 5, Wijchen.
RASPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 5, Hoensbroek.
EBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPEN- ASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 1, Dalfsen.
ROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILD- ANG) EN HUN BASTAARDEN aan: D. A. Duivis, St. ısephstraat 46, Teteringen.
ROPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. ıeresiastraat 25, Roosendaal.

tsluitend brieven met betaald antwoord!

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 21 juni 1976.

IN DIT NUMMER

	pag.
Buitengebeuren	196
Beplanting in en om de volière/onze tuin	200
De Gloster	200
Vogelhuis	202
Ervaringen met diamantduiven	203
Goed werk in Lobith	203
De invloed van de voeding van de moedervogel op de broeduitkomsten (3)	205
Het broedseizoen (3)	206
De torenvalk	209
Honingvogels (2)	210
Oosterschelde	211
Wevers, weduwen, wida's en mussen	212
Mijn kweek met putten x sijs	214
Over normen gesproken	216
De volière van de maand	219
De blue-bonnet	220
Ook met indigovinken is te kweken	221
....en als onontbeerlijk opfokvoeder	222
Onkruid vergaat niet	223
De vererving van de zwartborstmutatie bij de zebravink	224
De groenpootruiter	225
Inheemse vogelsoorten (4)	226
Wat lezers schrijven	228
Het lied van de waterslager	229
Ervaringen met saruskraanvogels in dierenpark Wassenaar	230
Onze ervaringen met Afrikaanse soorten, geelstuitedelzanger	233

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
MBvV Boekenservice	199
Fokzo/404/Blankestijn/Paradiso/Veraka/ Tilburgse Vogelhandel	204
Geza Sept/Conditio/Sanders	208
Welpi-vit	212
Sluis	215
Faunafood	234
Vraag en aanbod	235
True-Lite/Tovo	236
Amsterdam Boek	237
Animali/v. Waardhuizen/Edelchemie/Van Gils R. van Veen/CéDé	239
Witte Molen	240

Foto omslag en pag. 196: H. Schrempp
Grauwe vliegenvanger

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

De Vogelvriendenvereniging Tessel

buitengebeuren

door Meindert de Jong

Als het eenmaal mei is zijn de meeste van onze zomervogels, die de wintermaanden hebben doorgebracht in zuidelijker streken, binnen onze grenzen teruggekeerd. Vrijwel alle vogels hebben een nest gebouwd en de meeste wijfjes zitten rustig te broeden. Hier en daar zijn zelfs al jongen, die voortdurend om voedsel schreeuwen. Onze vrijbuiter, vriend koekoek, laat zijn roep schallen en zijn haremdames beginnen er zo zoetjesaan over te denken pleegouders te zoeken voor haar kroost. Toch is er een vogelsoort, die de meimaand rijkelijk vroeg vindt en pas in juni gaat uitkijken naar een geschikte kinderkamer, een van kraaien, eksters, reigers, roc ken of zelfs eekhoorns geannexeerd nest. Dat is de boomvalk, maar aangezien binnen afzienbare tij een apart artikeltje over dit fraaie stootvogeltje i ons lijfblad verschijnt, zullen we er hier niet verde over uitweiden. Nog een vogel, waarvan met ee kleine variatie op een heel bekend gezegde, ge schreven zou kunnen worden: „hoe later in de tij hoe schoner vogel" is de wielewaal. Evenals vel 'voorname gasten' houdt hij ervan laat te arriveren Dat staat immers deftig en hij is het wel verplicht aa zijn opzichtig kostuum. Als men deze vogel een kee heeft gezien, vergeet me hem nooit meer. De hoofd kleur bij de mannetjes i prachtig goudgeel; de vleu gels en de staart zijn zwar hoewel de buitenste penne van laatstgenoemd lichaams deel eindigen in dooiergel zomen. De snavel is donke rood, de poten zijn blauw achtig grijs. De wijfjes en d jongen zijn bij lange niet z fraai uitgedost. Zij moete zich tevreden stellen met ee gelig groen pakje, met dor kerder vleugels en staart; d onderzijde van het lichaam i vuilwit met bruine lengte streepjes. In parken en tuine kan men de juichende jode roep beluisteren: 'dieduu lioo - duudiedlioo', dat ve lijkt op 'oriool' en waarva ook de wetenschappelijk benaming **Oriolus oriolus** afgeleid. Het nest van de wi lewaal is een waar kunststu je en wordt opgehangen i een horizontale vork van ee tak.

In veel tuinen en park kunnen we eind april, beg mei een vogel aantreffen, d meer opvalt door zijn gedra dan door zijn eenvoudig mui grijs verenpakje. Dat is c grauwe vliegenvanger, waa van een afbeelding prijkt c de omslag van dit bla Kaarsrecht zit het simpel g kleurde diertje op een ta een paal of een draad, waa van we het dan plotseling c lucht in zien schieten om e uitval te doen naar een pa

De Vissel

serend insekt. Zodra dit gevangen is komt de vliegenvanger in sierlijke vlucht weer naar beneden om erug te keren op het oude uitgangspunt. Vaak begint hij even te 'trekken' met vleugels en staart. Mocht u zo'n vogel zien zitten, klaar voor de jacht, let u dan eens op of u bij het pakken van een insekt een duidelijke snavelklap hoort.

Twee vogeltjes, die vrijwel niet van elkaar zijn te onderscheiden zijn de fitis en de tjiftjaf. Trouwens er is nog een derde 'dubbelganger' de fluiter, die minder vaak in tuinen en parken te zien is maar zich liever in de bossen ophoudt. Hun kleur is gelig groen, van boven donkerder dan van onderen. Trouwens het zal u opgevallen zijn, dat bij de meeste vogels de onderkant het lichtst is. Hierover schrijft wijlen dr. Jac. P. Thijsse in 'Het Vogeljaar': „Hadden boven- en onderzij dezelfde kleur en wel de kleur van de omgeving, dan zou door de schaduw de onderkant duidelijker uitkomen en de vogel juist te zien zijn. Er is een aardige proef om de waarheid hiervan te bevestigen. Neem twee aardappels die de kleur van de grond hebben, schil de ene gedeeltelijk en leg ze 15 meter van u af op het pad, de ene met de geschilde kant naar beneden. Gij zult dan opmerken dat de ongeschilde donker tegen de ondergrond afsteekt. Nu zijn die effen gekleurde vogeltjes allemaal van die geschilde aardappelen en daardoor heel lastig te ontwaren."

Zoals ik al zei, zijn de drie lastig van elkaar te onderscheiden, maar gelukkig geeft de zang duide-

riolus Oriolus

De ... ssel

Fitis

lijk uitsluitsel. Die van de fluiter klinkt ongeveer als 'siep-siep-siep-sierrrrrrrrrr', de tjiftjaf roept voortdurend en zeer maatvast zijn naam (of iets wat er op lijkt) 'tjif-tjaf-tjif-tjaf', 'tsip-tsap-tsip-tsap' of 'djilm-djelm-djilm-djelm', terwijl het liedje van de fitis uiterst melodieus is. De eerste helft wordt monter voorgedragen, maar dan is het net of het zangertje moe is geworden: hij beëindigt het laatste gedeelte langzaam, enigszins klaaglijk afdalend.

Tortelduif

Op tal van plaatsen hoort men thans het tevreden 'toerr-toerr-toerr' van de gewone tortelduif, een geluid waar een weldadige rust van uitgaat. Let u vooral op de hals als u deze vogel in de kijker krijgt. Bevinden zich daar aan weerszijden een paar rijen witte en zwarte blokjes, dan heeft u de 'gewone'

Turkse tortel

voor u, maar loopt om de achternek een zwarte halve band, dan heeft u te doen met de Turkse tortel, die in 1949 voor het eerst in ons land werd gesignaleerd en nu vrijwel overal reeds broedt. Zijn gekoer wijkt af van dat van de tortel en klinkt als 'koe-kóé-koe', met de klemtoon op de tweede letter greep. De gewone tortelduif is bij ons zomervogel terwijl de 'turk' het hele jaar acte de présence geeft. Dat doet trouwens de groenling ook, u weet wel de 'groene vink' met veel geel in de vleugels en staart. Zijn liedje is een triller met allerlei variaties. Ik zal trachten het op papier te zetten: 'tsjuu-èè-tsjoitsjoitsjoi-girrr-girrr-girrr-kling-kling-kling'. Het laatste gedeelte klinkt als het tinkelen van een fietsbel. Een ander geluid dat vriend groenling af en toe voortbrengt, wordt wel eens honend 'geblèr' genoemd. Maar tja, elk vogeltje zingt nu eenmaal zo als het gebekt is, nietwaar?

Groenling

Wielewaal

De Vogelwereld

NBVV BOEKENSERVICE ook voor u

ALGEMEEN

DE VOLIÈRE, C. E. van Berkel. Hierin vindt u alles over de bouw, inrichting, beplanting van de volière; de aanschaf van vogels, de voeding, de bouw van broedkooien, nestkastjes etc. *f* 18,50
DUIZEND VOGELS IN KLEUR, een **geweldig** boek *f* 79,50
KWEKEN MET VOGELS, C. E. van Berkel *f* 37,50
Een compleet werk. Wat u ook voor vogels kweekt, alles wat u moet weten vindt u er in, van zangkanaries tot kwartels, van tropische vogels tot fazanten. Met meer dan 80 foto's en 97 kleurafbeeldingen.
THIEME'S VOGELBOEK, G. Steinbacher *f* 25,50
Een uitstekend werk, goede beschrijving van vele vogelsoorten.
VOGELPRACHT IN NATUUR EN VOLIÈRE, F. Robiller *f* 35,—
Geschreven op het lijf van de echte volièrehouder. Zeer goede, uitgebreide beschrijving van de meest gehouden vogelsoorten.

BASTAARDEN EN WILDZANG
BASTAARDVINKEN, K. Speicher *f* 7,25
ONZE GOUDVINK EN HAAR HYBRIDEN, J. Vermeulen *f* 16,50
WILDZANGVOGELS, R. R. P. v. d. Mark *f* 11,50
Alle drie uitstekende werkjes.

FAZANTEN, KWARTELS ETC.
KWARTELS EN FAZANTEN, A. Rutgers *f* 54,50
Een uitgebreid en uitstekend boek.
SIERVOGELS HOUDEN KUNT U OOK, R. R. P. v. d. Mark *f* 36,50
Een nieuwe en beslist erg goede uitgave.
DUIVEN IN DE VOLIÈRE, J. Nicolai *f* 7,25

KANARIES
KANARIERASSEN, K. Speicher *f* 7,25
KANARIES HOUDEN ALS LIEFHEBBERIJ, R. R. P. v. d. Mark *f* 14,90
KLEURKANARIES KWEKEN KUNT U OOK, H. J. Veerkamp *f* 16,50
Een onmisbaar boek voor elke serieuze kanariekweker.
Even zo onmisbaar, maar dan voor elke zangkweker, is
WATERSLAGERS EN HARZERS, M. van Woezik *f* 9,50
daarin vindt u alles over het kweken, africhten etc.

NIEUW
VOOR
NEDERLAND

PARKIETEN
AUSTRALISCHE PLATSTAARTPARKIETEN, K. Immelman *f* 18,—
GRASPARKIETEN MIJN HOBBY, G. A. Radtke *f* 7,90
HANDBOEK VOOR DE GRASPARKIETLIEFHEBBER, G.A. Radtke *f* 24,50
KWEKEN VAN GRASPARKIETEN, W. Beckmann *f* 6,50
PAPEGAAIENATLAS, 110 briljante afbeeldingen in kleur met korte beschrijving van de soorten *f* 25,—
HEBT U OOK AL EEN PAPEGAAI, R. R. P. v. d. Mark *f* 9,75
PARKIETEN, C. Af Enehjelm *f* 7,50

TROPISCHE VOGELS ETC.
AUSTRALISCHE PRACHTVINKEN, C. A. F. Enehjelm *f* 9,75
EXOTISCHE VOGELS IN KLEUR, Chr. Walraven *f* 13,50
HANDLEIDING VOOR DE ZEBRAVINKKWEKER, W. Beckmann *f* 18,50
TROPISCHE VOGELS, H. Bechtel afb. in kleur *f* 7,50
TROPISCHE VOGELS HOUDEN KUNT U OOK, R.R.P. v.d. Mark *f* 9,50

VOEDING
DE VOEDING VAN DE VOGELS, J. P. Holsheimer *f* 18,50
VOGELS DIE VRAGEN WORDEN OVERGESLAGEN,
Jos v. Himbergen *f* 17,50
Beide zijn uitstekende werken, warm aanbevolen.

ZIEKTEN
VOGELZIEKTEN, Raethel *f* 7,90
Niet alleen in en om uw volière, maar ook op uw trektochtjes

UITSTEKENDE GIDSEN
GIDS VOOR DE VOGELS VAN EUROPA, Bruun *f* 18,50
ZIEN IS KENNEN, Binsbergen *f* 19,90
BOMEN EN STRUIKEN *f* 7,90
IN DE BOSSEN *f* 7,90
VOGELNESTEN EN EIEREN, S. Hoeher *f* 18,50
VOGELS DIE MEN KENNEN MOET *f* 7,90
WAT BLOEIT LANGS ONZE WEGEN *f* 7,50
WAT VLIEGT DAAR *f* 9,75
WEIDEN EN AKKERS *f* 7,50
WEST EUROPA'S MOOISTE PLANTEN *f* 7,50

U KUNT BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VERSCHULDIGDE BEDRAG EN DUIDELIJKE VERMELDING VAN DE TITEL(S) VAN HET BOEK, UW NAAM EN ADRES, OP GIRO 1148324 t.n.v. N.B.v.V. BOEKENSERVICE, Postbus 74 te Bergen op Zoom. Per omgaande wordt uw bestelling franco thuisgezonden. **Andere, niet genoemde titels, op aanvraag spoedig leverbaar.**

beplanting in en om de volière

VIBURNUM RITHIDOPHYLLUM

Dit is een vrij grote, ongeveer 3 m hoog wordende en breed groeiende, groen blijvende struik welke het op een zonnige tot wat minder zonnige standplaats goed doet. Regelmatig bemesten is wel vereist, terwijl ze het liefst ook een beschut wat windvrij plekje hebben. In mei-juni komen de bloemen, welke witachtige grote platte tuilen vormen en een doorsnee kunnen hebben van 20 cm. Na de bloei ontwikkelen zich de vruchten; kleine ovale rode bessen die naarmate ze rijpen steeds zwarter worden. Vooral om het wat typisch gerimpelde blad is deze struik erg gewaardeerd. Waarschijnlijk zullen we ze in de volière weinig tegenkomen. Toch is het de moeite van het proberen waard. Verwacht wordt, mits aan de eisen zoals hiervoor gesteld is voldaan, dat ze het zeker wel kunnen hebben. En de vogels zullen er wel bij varen, want deze heester wordt niet alleen druk door vlinders bezocht maar ook door tal van andere insekten, die op hun beurt weer tot voedsel van onze gevederde vrienden kunnen dienen. Bij het snoeien kan men zich beperken tot het wegnemen van dorre takken.

Floraw

de gloster

door: A. L. van Liempd

Hoewel de gloster een vrij jonge loot is aan de stam van Postuurs kanaries, wordt hij al wel het meest gehouden. De „kleine norwich" wordt hij ook wel eens genoemd, dit omdat hij ook kort en gedrongen moet zijn.
Waarom deze vogel in korte tijd zo populair geworden is? Moeilijk te zeggen, misschien omdat over het algemeen goede broedresultaten behaald worden, anderzijds omdat het een rustige vogel is. Op de T.T.'s overtreffen zij alle andere postuursvogels in aantal. Toch gaat er aan het kweken van goede vogels heel wat vooraf. Men komt dan op de verschillende T.T.'s naast zeer goede exemplaren ook nog wel slechte tot zeer slechte tegen.
De gloster treft men aan in twee typen, namelijk de Consort (gladkop) en de Corona (kuif). Indien we eerst eens gaan zien wat voor een vogel een Consort moet zijn, zult u merken dat er nogal wat punten zijn waarop men moet letten. Op de eerste plaats de kop, deze moet goed breed zijn, van voren goed rond lopen en de wenkbrauwen goed laten zien. Een kort snaveltje is ook heel belangrijk; daarin zit eigenlijk al het goede type. Romp en kop moeten één geheel vormen zodat men als het ware geen nek ziet, de borst moet breed zijn en goed gevuld. De meeste glosters hebben dikwijls wel een brede kop, maar zijn dan te smal van borst, waar door zij een te slanke indruk geven. De staart moet kort en smal zijn, dus goed gesloten. Het geheel moet een korte en gedrongen indruk geven.
De lengte is ± 12 cm als ideaal, maar iets groter en dan met een goede kop en borst is altijd nog beter dan een kleine vogel met een smalle, spitsoelopende kop en een smalle borst. De bevede

onze tuin

De vorige maand hebben we het over de eenjarige klimplanten gehad. Nu gaan we eens bekijken welke andere zomerplanten we kunnen gebruiken in plaats van de salvia's, de petunia's en de afrikaantjes want die heeft iedereen wel. Er zijn prachtige soorten in de handel en om u enig inzicht te geven zal ik er een paar voor u beschrijven.
Alysum (zeeschild) Blue spring, laagblijvend met purper violette bloemen; Anchusa Blue bird, zomer vergeet mij nietje met indigoblauwe bloemen; Acrotis hybriden, stervormig en goede snijbloem; Browallia in blauw en wit, zeer goede en langbloeiende perkplant; Calceolaria rugosa major hybriden (tuinpantoffeltje), een goede perkplant in geel en gemengde kleuren; Calendula (goudsbloem) Balls Gold, een diepgele bloem; Centaurea polkadot, lage dubbele korenbloem in verschillende kleuren.
Naast de bloeiende planten zijn er ook een aantal bladplanten welke alleen om de vorm of de kleur van het blad worden geplant. Een erg mooie is de Ricinus of Wonderboom. Deze kan zelfs ook nog in het belang van de vogels worden gebruikt. Ik heb er een beschrijving van gevonden die ik u niet wil onthouden. De ricinusplant heeft nogal wat ruimte nodig, ze kan 2 m hoog worden als er tenminste sprake is van een goede zomer. Als we een of meerdere planten voor een deur of raam of voor de vogelière zetten, dan kunnen we er zeker van zijn dat er geen mug durft binnen komen. De geur van deze plant is namelijk zeer afschrikwekkend voor de meeste insekten. Zelfs een paar bladeren in een vaas voldoen al om alles wat vliegt op een afstand te houden. Als men de plant gaat persen krijgt men wonderolie en de rest die daarvan overblijft is een goed muizenverdelgingsmiddel. We moeten wel voorzichtig zijn met de zaden van deze plant. 5 à 6 zaden zijn voor een kind al dodelijk; 15 tot 20 voor volwassenen. Opgepast dus!
Een leuk kleureffect kan men ook verkrijgen met sierkool. Deze zijn overblijvend maar worden toch meestal maar voor 1 jaar gehouden. Een paar variëteiten zijn Japanse glory, groen met rood hart, gekroest of rondbladig blad. Bonte of dessert, gemengde kleuren met gekroesd blad. Als u toevallig een composthoop in de tuin heeft, vergeet dan niet om daar een paar kalebasplanten op te zetten. De vruchten doet u in de winter op een schaal en u hebt een kleurig stukje voor in huis.
Ten slotte nog iets voor de flatbewoners die over een zonnig balkon beschikken. Er is nu een klimmende aardbei in de handel die het uitstekend in een grote pot met een stevig grondmengsel doet. De vruchten zijn middelgroot en de soort, Sonjana, is doordragend.

J. T. van Hartskamp

---

ring moet strak en goed gesloten zijn. Dit wil echter niet zeggen dat de zgn. oortjes die de goede gezonde vogels wel eens laten zien, direct zwaar gestraft moeten worden, dit is gewoon een kwestie van conditie.
Naast de gloster Consort staat de Corona. Voor deze vogel geldt hetzelfde als voor de Consort, met uitzondering van de kop. Hier speelt de kuif een belangrijke rol. Deze kuif vertrekt vanaf een zo klein mogelijk middelpunt op de kop en loopt dan mooi rond het voorhoofd en raakt als het ware de snavel, de ogen moeten vrij blijven (dus goed zichtbaar) en loopt dan glad over in de nek. Gespleten of een smal (spits) toelopende evenals een te smalle kuif zijn dus grote fouten. Om het kompleet te maken: beide typen moeten korte pootjes hebben, de knie moet in het verenpak verdwijnen en iets doorbuigen.
Voor de kweek is de Consort niet van de Corona weg te denken. Immers goede Corona's kweken zonder Consort is haast niet mogelijk. Welke paring er toegepast wordt, Corona x Consort of andersom doet niet terzake. Corona x Corona is zeer sterk af te raden; men heeft op de eerste plaats al te doen met de lethaal factor (dodelijk), waardoor theoretisch reeds 25 % van de jongen niet uitkomt terwijl men verder nog moet rekenen op een aantal slechte, gespleten en halve kuiven en dit is zeker niet de bedoeling van de kweker. Het zal voor een ieder wel duidelijk zijn geworden hoe voordeelig het is om een goede Consort te hebben tenzeinde Corona's te kweken. Immers, hoe breder de schedel van een Consort is des te beter zal de kuif zich bij het nageslacht kunnen ontwikkelen en zal dan ook mooi rond lopen.
Consort x Consort gaat echter zeer goed al zal het duidelijk zijn dat er dan ook voor 100 % Consorts uit komen. Toch kan deze paring wel eens zijn nut hebben, bijv. om de kop nog te verbeteren. Let er dan wel op dat geen Consort met goede kop bij een Consort met een smalle en spitse kop wordt gezet, want dan bereikt u niet veel. Voor de paring van beide types moet men wel de bevedering goed in de gaten houden. Niet te zware schimmel vogels met elkaar kruisen; dit in verband met ontstaan van **Lumps.**
Hoewel het nog geenszins vaststaat dat lumps enkel door deze paringen ontstaan, moet men er toch rekening mee houden. Een te lange bevedering vertoont ook dikwijls een veel losser vederpak zodat u hiervoor op een T.T. weer bestraft wordt.
Het beste kan men half intensieve vogels gebruiken ofwel intensief òf schimmel. Het is echter weer zo dat men zowel bij de Consort als bij de Corona's weinig goede vogels tegenkomt, die intensief zijn en dan toch nog een goede kop of borst hebben. De laatste jaren wordt ook steeds meer gebruik gemaakt van de bruine gloster; dit omdat de bevedering van de bruine zachter en strakker zou zijn. Hier zit inderdaad een bron van waarheid in en het is zeker niet af te raden. Ook hier geldt weer dat er nog weinig zeer goede exemplaren van zijn. De opbouw van een goede stam is net als bij alle andere soorten een kwestie van selecteren waarbij ook nog wel een beetje feeling komt.
Op de T.T.'s komt men ook nog wel eens nakome-

lingen tegen van Norwich x Gloster. Natuurlijk bekomt men dan wel brede koppen, maar brede koppen dienen altijd nog aangepast te zijn aan de vogel in zijn totaliteit.
Deze exemplaren zullen dus op raszuiverheid zwaar gestraft worden, zodat men dit beter niet kan doen. Glosters zijn op de T.T.'s in alle kleurslagen toegelaten, zoals geel, wit, groen, bruin en oranje etc. De laatste kleurslag is in Duitsland niet toegestaan, dit om de raszuiverheid niet aan te tasten. Hoewel er op de keurbriefjes geen rubriek voor kleur voorkomt, moet men toch wel met enkele punten rekening houden. Zo zal een bonte kuif minder gewaardeerd worden dan een effen kuif; een zgn. gesprenkelde kuif is goed. Indien men een stam inzendt zal er rekening mee gehouden moeten worden dat de 4 vogels in kleur, bontheid en vorm zo dicht mogelijk bij elkaar komen; 2 witte en 2 groene ofwel 3 groene en een kakelbonte zullen zeker niet voor stam-harmoniepunten in aanmerking komen, evenmin als bijv. 2 Consorts met 2 Corona's.
Het komt ook nog veel voor dat men glosters op de T.T.'s brengt in kleurkanariekooien. Vooral de gekuifden zullen zich hierdoor onnodig beschadigen omdat ze steeds de kop door de voeder- of drinkgaten steken. Gebruik steeds de bondsparkietenkooi met een fonteintje voor het drinken en het zaadbakje van binnen.
Tot slot dient nog opgemerkt te worden dat men met glosters het beste koppelgewijs kan kweken.

vogelluis

De vogelluis is de grote vijand van elke kanariekweker. De broedtijd van 13 dagen is voor de vogelluis een unieke gelegenheid om zich bij de hoge en constante temperatuur in het nest te ontwikkelen en te vermenigvuldigen, terwijl de voortdurende aanwezigheid van de broedende pop een prachtige voorraad voor de luis oplevert.
De kleine, grijze parasieten, die rood worden als zij verzadigd zijn van het bloed van de vogel, zijn in staat de moedervogel in de broedtijd totaal te doen verzwakken, zodat deze niet meer in staat is de komende jongen goed te verzorgen.
Het meest funeste is, indien de luis zich kan voeden met het bloed van de pas geboren jongen. Binnen enkele dagen ziet men de jongen door gebrek aan bloed verbleken en de dood laat niet lang op zich wachten.
Ook de grotere jongen in het nest zijn niet in staat om de aanwezigheid van veel luis te overleven.
Hoe de luis ontstaat, daar zullen we ons niet in verdiepen, aangezien ook de biologen het daaromtrent niet eens zijn. Hoe wij de aanwezigheid van luis kunnen voorkomen en bestrijden, dat moet onze volle belangstelling hebben, omdat daarvan het al of niet slagen van onze kweek kan afhangen.
De aanwezigheid van luis kan men constateren aan sigarenasachtige plekjes en stippen op de plaatsen, waar de luis zich in de kooi of omgeving kan verbergen. Deze vlekjes worden gevormd door de ontlasting en de neten van de luis, die zich in de naaste omgeving schuilhoudt. In kieren van kooien, aan einden van zitstokken, achter een latje enz. kan men dan de rode parasiet aantreffen, die zich gedurende de nacht aan het bloed van onze vogels tegoed heeft gedaan.
Een ander kenmerk voor het aanwezig zijn van luis is, dat de vogel na het gaan slapen op de stok onrustig is, veel in zijn veren pikt, waarbij dikwijls de schouderveren worden beschadigd.
In het nest kan men aan de bekjes van de jongen zien of luis aanwezig is. Zodra de bekjes verbleken, is dat een aanwijzing van bloedverlies door luis.
De bestrijding van luis moet reeds beginnen gedurende de winter in de vluchten en e.v. in de zangkooitjes. In de handel zijn verscheidene preparaten verkrijgbaar in poedervorm en vloeibaar, die voor dat doel geschikt zijn. Er zijn zelfs preparaten, die bij gebruik een jaar lang nawerken, maar meestal dient men bij het gebruik van deze laatste de vogels enige tijd uit de kooi of vlucht te verwijderen. De winkelier zal u hieromtrent kunnen inlichten.
Spuit of bestuif echter nooit de vogel zelf, omdat de vogel overdag geen luis bij zich heeft en het middel schadelijk voor hem kan zijn, indien het op zijn lichaam wordt aangebracht. Ook eieren en kleine vogels in de nesten niet bespuiten of bestuiven. Bewerk vooral kieren en naden van de kooi en de einden van de zitstokken.
Bij aanvang van de kweek de kooien reinigen en ieder jaar opnieuw bestrijken met zuivere witkalk waarin geen bleek- of kleurmiddel mag zijn verwerkt.
Ook de nestbakjes met witkalk bewerken en alles laten drogen, alvorens de vogels in de kooi te plaatsen.
Onder de nesten mag wat derrispoeder worden gestrooid, dat echter niet met de jonge vogels in aanraking mag komen.
Ook na al deze maatregelen controleren wij steeds de nesten en indien luis wordt gevonden, de jongen overleggen in een zelfgemaakt schoon nest. Bij dat overleggen bekijken wij de jonge vogels onder de oksels van hun vleugeltjes en indien nodig blazen wij daartegen, omdat zich op die plaats meestal luis bevindt, die men met de vogel in het nieuwe nest zou kunnen overbrengen.
Belangrijk is echter, de vogels luisvrij in de broedkooi te brengen, wat men kan bereiken, door gedurende de winter de bestrijding van luis intensief te bewerken. Men dient daarbij ook te weten, dat de neten van de vogelluis goed zijn ingekapseld en vele maanden in deze toestand kunnen leven. Strenge kou en hoge temperaturen deren hen niet en zij komen tevoorschijn, zodra de omstandigheden gunstig voor hen zijn.
Een andere parasiet, die de vogels kan plagen, is de zg. teek. Een doorzichtige, dunne en ± 5 mm lange parasiet, die zich vastzet aan de veren van de vogel, jeuk kan veroorzaken en hem hinderen. Deze parasiet kan goed worden bestreden met veel badwater, waarin een weinig soda is opgelost.
Natuurlijk zijn er vele andere middelen om vogelluis met succes te bestrijden. Ik heb mij echter bepaald tot die middelen, waarmee ik steeds succes heb gehad in de eigen kwekerij.

ervaringen met diamantduiven

door W. Mienstra

Er wordt nogal eens gevraagd en vooral door beginners, waar en hoe men diamantduifjes kan houden en dan natuurlijk met de kans op nakomelingschap. Hoewel de diamantduif een gemakkelijke vogel is om te houden, beginnen voor velen de moeilijkheden toch bij het aanschaffen van een fokpaar. Wat is nu de duivin en welke is de doffer?, wordt er veel gevraagd. Er zijn enkele kentekenen die ons wat op weg helpen. De oogring van de doffer is wat breder en roder dan die van de duivin; in de broedtijd valt dit het meest op. Maar een jonge doffer buiten de broedtijd kan men best voor een duivin houden aangezien de felrode kleur van de oogring nog niet is doorgekomen. Ook de kleur van het voorste gedeelte van de vleugels op „schouderhoogte" kan ons wat helpen bij de geslachtsbepaling. Bij de doffer is deze plaats bedekt met een blauw waas terwijl de duivin hier meer een grijsbruine kleur heeft. Zodra een van de duiven echter gaat baltsen tegen een ander exemplaar dan is er geen twijfel meer mogelijk welke vogel de doffer is. Dit baltsen geschiedt met uitgespreide staart en herhaaldelijk buigen in de richting van de uitverkorene. Deze ceremonie gaat gepaard met voortdurend koeren met opgezette krop.
Heeft men zich dus een paartje aangeschaft dan stellen deze vogels geen hoge eisen om tot broeden over te gaan. Geeft men ze een kistje van 12 x 12 en 5 cm hoog en vult dit met wat hooi of buntgras dan zullen ze spoedig tot gezinsuitbreiding komen. Dit kan in een broedkooi van bijv. 65 x 35 x 35 cm of in een volière van welke afmeting dan ook. Als men een bundel heide neemt of wat dennetakken en daartussen een stukje gaas bevestigt dan zal de duivin ook op die plaats prompt haar 2 eieren deponeren. Dit stukje gaas is wel nodig omdat de nestbouw zeer slordig is zodat de eieren of de jongen uit het nest vallen. De broedduur is ongeveer 13 dagen waarbij doffer en duivin elkaar aflossen. Wij behoeven er niet speciaal op te letten of er al jongen zijn zoals bij andere tropische vogels want het toedienen van opfokvoer is niet direkt nodig omdat de jongen de eerste week worden gevoed met een melkachtige substantie uit de kroppen van de oudervogels. In die tijd geef ik ze wel eens een paar kruimeltjes kaas wat ze graag tot zich nemen.
Als de jonge vogels pas uitgevlogen zijn en tegen het vallen van de avond nog in de buitenvolière verblijven komt een of beide oudervogels aan weerszijden van het jong zitten om zo nog voor de nodige warmte te zorgen. Meer dan eens heb ik in het nachtverblijf van de volière de jonge diamantduiven op de bodem tussen de chinese dwergkwartels zien zitten om wat warmte te ontvangen.
Als de jongen niet meer gevoerd worden doet men er goed aan deze in een andere afdeling onder te brengen want anders zal de oude doffer zijn zoon achtervolgen tot uitputting en dood van het jonge dier erop volgt. In de broedtijd kan men dus per afdeling maar een paar diamantduiven houden anders wordt het vechten op leven en dood.
Het is bekend dat diamantduiven doorgaan met broeden tot laat in de herfst. Men moet dit natuurlijk voorkomen door na drie hooguit vier broedsels (als men vroeg is begonnen) de paren te scheiden. Men kan er dan zeker van zijn dat ze in het volgende broedseizoen niet verstek zullen laten gaan.
Baden doen duiven niet maar ze genieten wel van een zacht regenbuitje en ook weten ze een zonnebad zeer op prijs te stellen. Diamantduiven zijn prettige bewoners van een volière (ook voor andere vogels).
De laatste jaren fok ik met goede T.T.-resultaten grijs-pastel en briljant. Wij moeten dan gaan letten op formaat, type, kleur en verdeling van de vleugelstippen. Maar dit is natuurlijk ieders persoonlijke genoegen. Hoofdzaak is dat uitwisseling van ervaring ten goede komt aan „onze vogels".

goed werk in Lobith

Bovenstaande foto toont u de volière welke het bedrijfsleven in Lobith heeft geschonken aan het Bejaardencentrum LOBEDE aldaar. Voor de vogels hebben de leden van onze afdeling in die plaats gezorgd. Een prachtige daad en we zijn er van overtuigd dat de bewoners van genoemd centrum er erg veel plezier aan zullen beleven.

FOKZO

gevitaminiseerd paneermeel dat speciaal is geschikt als basis voor kwekers die hun eigen opvattingen in de praktijk willen brengen.

Een ideale basis voor kanarie-krachtvoer !

FOKZO f.3,60 per pak van 1000gram bij uw dierenspeciaalzaak.

EEN PRODUKT VAN LOKZO-BRUNSSUM

BLANKESTIJN'S VOGEL HANDEL

Bird specialist

Vrijblijvend kunnen wij u aanbieden alle soorten kanaries, Australische prachtvinken, Afrikaanse vinken, Zuidamerikaanse vinken, alle soorten parkietachtigen, diverse soorten toucans, siereendjes, kwartels, flamingo's, zwanen, papegaaien, ara's, enz. Steeds duizenden vogels in voorraad.
Wij vragen te koop:
alle soorten sier- en watervogels.

Blankestijn's Vogelhandel
Dahliastraat 39 - Veenendaal
Telefoon 08385-1 23 67

Reeds duizenden geleverd!

PARADISO - KOMECO ZELFBOUW VOLIERES

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met oneindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIÈRE geen kooi, maar een echte vogelwoning!

Dof zwart, slagvast geëpoxeerd, roestbestendig, morsvrij en hygiënisch.
Waterdichte aluminium schuiflade.
Gemakkelijk toegankelijk.
Veilig af te sluiten.
Geen zichtbelemmering!
Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Metaalwarenfabriek Hulskamp B.V.
KOMECO-DIVISION
POSTBUS 52 TE ALKMAAR

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

PARADISO VOLIÈRE

BON Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijslijst van de PARADISO-KOMECO ZELFBOUW VOLIÈRES

Naam: .....
Adres: .....
Plaats: .....

404

Een volkomen veilig en gifvrij insecticide.
Doodt feilloos alle insecten in huizen, hokken, kooien, manden etc.

W. ROUPPE VAN DER VOORT

RV

"VERAKA"

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor pelsdieren, pluimvee en vogels - Voorfronten in alle maten - Tevens opvouwbare kooien voor honden, katten, duiven, papegaaien etc.
Bondskooien - Hooiruiven - Voerbakjes

Alles gepuntlast - 100% service.

"VERAKA"
Markstraat 17 - Telefoon 01693 - 1448
Terheijden N.Br.

Tilburgse Vogelhandel

IMPORT - EXPORT

Wij zijn gespecialiseerd in / en hebben constant uit voorraad leverbaar: Grijze Papegaaien, Groene Papegaaien, Lories, Kakatoe's, Ara's, Agaporniden, Aapjes, Reptielen, Kanaries, alle soorten Parkieten en Tropische vogels.

Voor prijsopgave bel 013-423593 / 553298 of briefkaart Puccinistraat 15, Tilburg, Postbus 860.
(ook 's-zondags van 10 tot 12 uur)

de invloed van de voeding van de moedervogel op de broeduitkomsten (3)

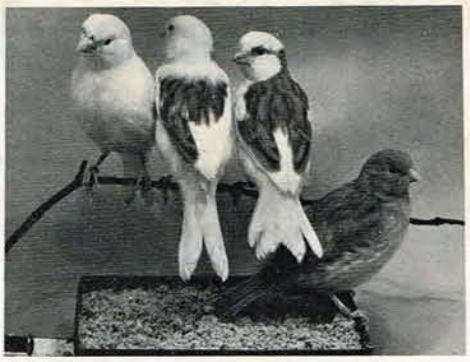

door Ing. J. P. Holsheimer

Het is niet geheel duidelijk of **vitamine B_1** (thiamine) van betekenis is voor de ontwikkeling van het embryo.

Vitamine B_2 (riboflavine) is echter wel noodzakelijk voor goede broeduitkomsten en wel in de hoeveelheden van 3 tot 5 milligram per kilogram voer op basis van droge stof. De hoeveelheden vitamine B_2, welke door de moedervogel op het broedei worden overgedragen, zijn van invloed op de groeisnelheid van het embryo. Bij een tekort aan vitamine B_2 zijn er drie sterftepieken te zien. De eerste doet zich voor gedurende de eerste paar broeddagen; de tweede wanneer het broedproces voor de helft is gevorderd en de derde gedurende de uitkomstfase van het ei. Uitgekomen jongen, die nog net voldoende vitamine B_2 hebben gehad om uit te kippen, zullen door het optredend tekort aan vitamine B_2 slecht groeien. Bij nestvlieders zoals hoenderachtigen, kwartels, sierwatervogels enz. kunnen daarbij kromme tenen ontstaan. Bevat het voer van de jongen evenwel voldoende vitamine B_2 dan kunnen zich deze verschijnselen toch wel voordoen. Preventief moet de moedervogel dus de juiste hoeveelheid vitamine B_2 in het voeder hebben gehad.

Vitamine B_6 is voor goede broeduitkomsten nodig omdat zij bij een aantal stofwisselingsprocessen in het embryo is betrokken.

Alleen produkten van dierlijke oorsprong bevatten **vitamine B_{12}** (cyanocobalamine). Vitamine B_{12}-tekort veroorzaakt vlak voor het uitkomen sterfte van het embryo; bij kanaries omstreeks de 11de broeddag. Belangrijke afwijkingen bij de gestorven vogeltjes zijn kleine en onontwikkelde ledematen (poten en vleugels). Het embryo ligt ook vaak in verkeerde positie in het ei, namelijk met de kop tussen de poten in plaats van met de snavel onder de rechtervleugel.

Een tekort aan **biotine** in het voer van de moedervogel veroorzaakt kiemsterfte gedurende de eerste paar broeddagen en tevens aan het eind van de broedperiode bij die embryo's, die de eerste fase hebben overleefd. Typische misvormingen zijn perosis (vergroeiingen aan de beenderen van de poten), verkorting van de vleugelbeenderen en het vormen van zgn. papegaaiebekken. Biotinegebrek veroorzaakt dus vooral misvormingen van het skelet.

Van het vitamine **choline** is niet duidelijk of zij voor het embryo een levensnoodzakelijke vitamine is. Voor goede broeduitkomsten is echter wel weer **foliumzuur** nodig. Het vitamine **nicotinezuur** is voor het embryo eveneens noodzakelijk. Bij een tekort aan nicotinezuur in het broedei bestaat de kans dat het aminozuur tryptophaan wordt gebruikt om in nicotinezuur te worden omgezet. Daardoor komt de eiwitopbouw van het embryo in gevaar. We zien in dit voorbeeld dat het embryo eerst probeert zijn vitaminevoorziening veilig te stellen alvorens het aan de eiwitopbouw denkt.

Bij een tekort aan **pantotheenzuur** in het broedei sterft het embryo omstreeks het eind van de broedperiode. Aan het gestorven embryo zijn echter geen afwijkingen te bemerken.

Van **vitamine C** is niet bekend of zij invloed heeft op de broeduitkomsten. Alleen onder omstandigheden met extreem hoge temperaturen zou vitamine C toevoeging aan het voer van de moedervogel een positieve invloed hebben op de sterkte van de eischaal.

Van de mineralen en sporenelementen is **kalk** (calcium) kwantitatief de belangrijkste. De schaal van het ei bestaat immers voor ongeveer 95 % uit calciumcarbonaat ($CaCO_3$). Van belang is dat de verhouding van calcium en fosfor in de eischaal juist is. Bij een tekort aan calcium in de eischaal is deze poreus, waardoor er te veel vocht verdampt en het ei uitdroogt. Dit zal de dood van het embryo betekenen wat veelal aan het eind van de broedperiode optreedt.

Bij gebrek aan **mangaan** treedt er rond het midden en aan het eind van de broedperiode embryosterfte op. De ziekteverschijnselen zijn korte ledematen (poten en vleugels), een korte kop met papegaaiebek en een slechte ontwikkeling van het dons (bij vogels die bij de geboorte een donskleed dragen).

Of **jodium**-tekort van invloed is op de broeduitkomsten is niet geheel duidelijk. Verondersteld wordt dat door een overmaat aan jodium de uitgekomen jongen plakkerig zijn, een slecht gesloten snavel hebben en een draderige donsmassa bezitten.

Bij een overmaat aan **selenium** in het voer van de moedervogel kan dit de embryo's vergiftigen, waarbij misvormingen van de kop en de ledematen ontstaan.

Literatuur

1. Chen, P. S. Jr. and H. B. Bosman, 1964. Effect of vitamins D_2 and D_3 on serum Calcium and Phosphorus in rachtic chicks. J. Nutr., 83, 133.
2. Holsheimer, J. P., 1973. De Voeding van Vogels. Thieme, Zutphen.
3. Loosli, J. K., 1962. Animal Nutrition.

Het broedseizoen (3)

door H. J. Veerkamp

Het heeft weinig zin om eind juli, begin augustus uw kanaries nog te laten broeden. Het moet dan ook afgeraden worden om vogels die vlak voor de ruiperiode staan, nog voor zo'n zware opgave te plaatsen. Het opbrengen van enkele nesten jongen is voor de pop een zwaar karwei geweest. Daarbij moeten we niet vergeten dat laat geboren jongen veelal zorgenkindjes worden en blijven. De algemeen gangbare mening is, dat men na de langste dag geen poppen meer op eieren zet. Er mogen enkele dagen bijkomen, maar na 30 juni moet het toch gebeurd zijn. Vooral als de broedresultaten in het begin wat te wensen hebben overgelaten, kunnen sommige liefhebbers de verleiding niet weerstaan om nog een „rondje" te proberen.

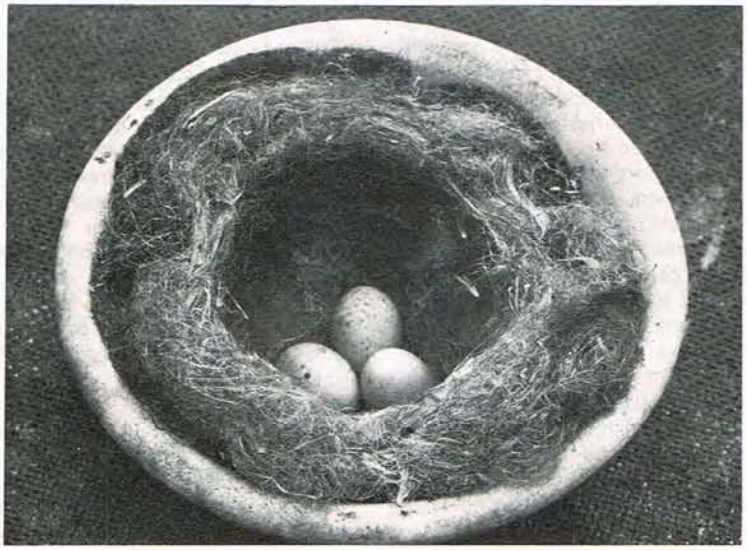

Als een soort van excuus voert de liefhebber dan aan: „Mijn vogels zijn nog in topkonditie". Des te beter, dan zullen uw vogels moeiteloos door de rui komen en uitkleuren. Vergeet nooit dat de oudervogels alle veren moeten ruien, dat zijn er ongeveer 1500 en dat is een heleboel. Elke veer moet vervangen worden en dat vergt heel wat van hun krachten. Tussen de broed- en ruiperiode moeten we onze vogels de gelegenheid geven om zich te herstellen. Laten wij hen dan wat rust gunnen. Zij zullen dan beslist vlot hun verenpak wisselen. U begrijpt als wij de vogels hun gang laten gaan om tot in begin augustus eieren te leggen en jongen groot te laten brengen, dat hun konditie daar niet op vooruit gaat. Zo kan het voorkomen dat een pop die voorbeeldig twee nesten jongen heeft grootgebracht, het derde nest halverwege de broed in de steek laat of haar jongen laat verhongeren. De beginnende liefhebber begrijpt daar niets van. Het ging immers zo fijn. Zodra de rui aanbreekt verdwijnt het moederinstinkt en de pop laat de eieren of jongen voor wat ze zijn. Dit is een teken voor ons dat we te laat zijn om de pop nog enige rust te gunnen voor de rui. Zonder maar enigszins op krachten te kunnen komen, wordt er veel van het vogellichaam gevraagd. Dit kan zoveel zijn dat de pop de rui niet doorstaat en het vroegtijdig af laat weten. Of, zij doorstaat met veel moeite en kwakkelen de rui, maar komt nooit meer voor de volle 100 % in konditie. Zodra de man of pop de eerste vleugelpen laat vallen kunnen we weten dat de rui op komst is en de vruchtbaarheid snel terugloopt. Onherroepelijk is dat het sein dat we de broederij moeten stoppen.

Van laat geboren jongen kunnen we alleen nadelen konstateren. We hebben er nooit voordelen van gezien of gehad.
De ellende begint al doordat de jongen vrij laat in het jaar in de kleine rui vallen. U weet, deze vangt aan op de leeftijd van ongeveer 9 weken en duurt totdat de vogel 20, 22 weken is. De ene vogel zal iets sneller ruien dan de ander, veel ontloopt het elkaar niet. Voor de tentoonstelling hebben late jongen weinig waarde. Kanaries die b
eind juli gebor
zijn, kunnen als
les vlot verlo
eind december
geruid zijn. Dan h
je de meeste t
toonstellingen
gehad.
Late jongen zijn c
wijls flets van kle
zij missen de
heid van hun eer
geboren broers
zusters. Als volg
dit te verklaren.
jong wezen he
veel rust (slaap)
voeding nodig.
u maar eens op.
gels die pas uit
vlogen zijn sla
overdag vrij veel. Als zij slapen k
nen zij geen voedsel opnemen.
De voedingsbehoefte van een jo
vogel is groter dan van een volw
sen vogel. Natuurlijk hebben
vogels voldoende voedsel tot
beschikking, echter de laat in
seizoen geboren jongen komen t
tekort, hetgeen te wijten is aan
aantal daglichturen, waar zij het j
van moeten hebben.
In de maanden mei en juni als
dagen lang zijn hebben de vo
meer gelegenheid (tijd) om voe
op te nemen. Zij zullen dan ook s
ler groeien. Kort samengevat,
groter het aantal lichturen, des
meer opname van voedsel, dus s
lere groei. Een klein aantal lichtu
geeft minder gelegenheid tot v
selopname, dus een langzame g
Late jongen als fokvogels geven
dikwijls teleurstellingen. Bij de
vang van het broedseizoen, m
begin april, zijn de dieren nog

ledig ontwikkeld. Poppen die 7 à maanden oud zijn, zijn beslist te g. Ik hoor u al zeggen: „U kunt nog meer vertellen, maar van ke jonge vogels heb ik toch oie jongen gefokt". Accoord, uitderingen bevestigen nog steeds regel. En het zijn dan ook altijd uitzonderingen die men te horen gt. Dacht u, dat de jongen van te ge fokvogels even sterk zijn dan gen die afkomstig zijn van een s uitgegroeide vogel? Ligt hier t een van de oorzaken van vele slukte broedsels? Is er dan een ftijd vast te stellen dat een kaie als fokvogel dienst kan doen? cies niet, maar liever beginnen t een pop van één jaar als een negen maanden oud. Misschien overdreven gesteld maar u bept wat ik bedoel. De man kan jonger zijn, maar een maand of t is toch wel het minimum. Nogals, de eerste voorwaarde tot ces in de fokkerij is een goed egroeide, ontwikkelde vogel in imale konditie. Vogels die te eg in de broederij worden ingegeven dikwijls narigheid. Produen eieren zonder kiemkracht, ven soms na enkele dagen broeden nest, onregelmatig leggen, traag jongen voeren etc. Dergelijke gen moeten we vóór zijn. Willen beslist, in verband met een zekekleur, tekening of eigenschap, jongen van zo'n vogel fokken, n we dan een poosje ons geduld aren. Laat de vogel nog een sje in de vlucht totdat zij de leefheeft. Laten we dan genoegen nen met één nestje jongen.

is geen **voorschrift** dat elke pop 10 maanden of ouder is ook edrijp moet zijn. Het kan heel d gebeuren, dat de pop die we de broekooi plaatsen niets voor huwelijk voelt. Bij toepassing „wisselbroed" is het niet denkldig dat als we de man bij de pop aten er hevige gevechten plaatslen zodat de veren door de kooi ven. De pop die nog niet geschikt m te dienen als bruid, voelt er nig voor om in te gaan op de angens van de man. Zowel voor nan en de pop is dit een slopenbezigheid. We zullen de man niet der bij de pop plaatsen voordat verkelijk broedrijp is. Het juiste tip om de broederij aan te vanwordt niet door óns bepaald, de els hebben hierin de beslissing. r gejaagd heen en weer te vliegen, onderwijl loktonen roepend en de paarhouding aannemend geeft de pop blijk broedrijp te zijn. Wanneer wij haar nestmateriaal verstrekken zal zij onmiddellijk tot nestbouw overgaan. Een broedrijpe pop verliest een gedeelte van haar buikveren zodat de z.g. broedplek vrij komt. Hiermee heeft zij een innig kontakt met de eieren die zij moet verwarmen. De cloaca is taps naar achteren gericht. Met zo'n pop zullen we geen moelijkheden ondervinden en vrijwel altijd zal zij de man accepteren en tot paren bereid zijn. Binnen tien dagen kunnen we dan het eerste ei verwachten.

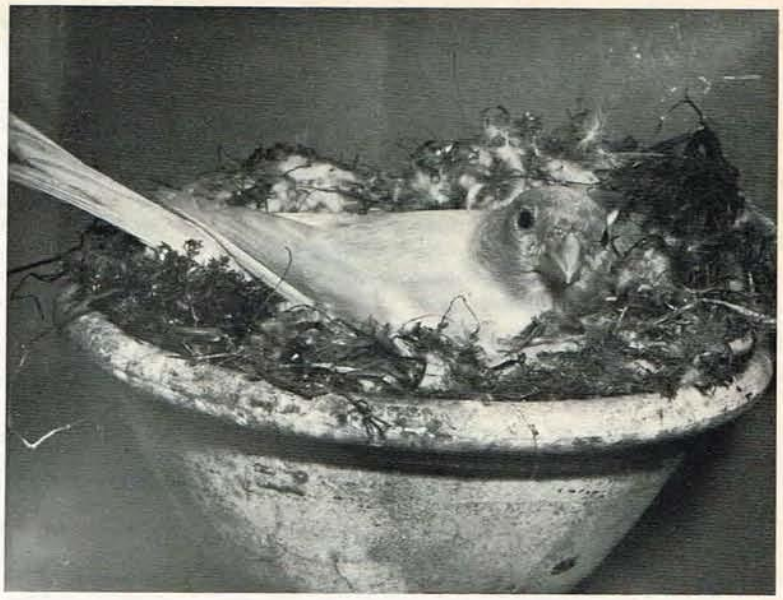

Elk nieuw broedseizoen is het opvallend dat de ene liefheber de andere infekteert. Zodra een kweker de broederij aanvangt, volgen anderen hem op de voet en menen dat zij anders te laat zijn. Het liefst zou men zien, vandaag de vogels in de kooi en de volgende morgen het eerste ei. Zo gaat dat meestal niet. De ontwikkeling van het voortplantingsproces houdt gelijke tred met het lengen van de dagen. Het geleidelijk groter worden van het aantal lichturen veroorzaakt een impuls waardoor er bepaalde hormonen worden geproduceerd, die op hun beurt de eierstok bij de pop doet rijpen en de testikels van de man doen vergroten, die in de donkere maanden kleiner van volume zijn. Langzaam maar zeker worden man en pop vruchtbaar. Hierbij speelt de huisvesting van de vogles een belangrijke rol. De ene kweekruimte zal gunstiger liggen dan de andere. Het maakt verschil of er geen, weinig of veel licht kan toetreden. De kwekerij waarin de zon, vooral de morgenzon in kan schijnen, heeft snel een aangename temperatuur, die is het meest geschikt om succesvol te fokken. Nestjongen zullen voorspoedig opgroeien bij een temperatuur van +22 °C. Bij een lage temperatuur zal bij de meeste poppen het verwarmingsinstinkt het voederinstinkt overheersen, met als gevolg dat vooral de kleine nestjongen te weinig voeding ontvangen en gaandeweg verzwakken.

Houden we vogels buiten in een schuur of iets dergelijks dan is het raadzaam de „kweek" niet zo vroeg te beginnen. De nachten zijn dan nog lang en koud, de dagen te kort. Een heel goede pop zal ondanks koude toch wel voeren, bij een behaaglijke temperatuur zal zij beter voeren. Bij regenachtig donker weer voeren de poppen minder dan bij zonnig weer. Aanhoudend donker weer is niet bevorderlijk voor de opgroei en kleine nestjongen liggen er dan nog aleens armieterig bij. De laatste jaren, vooral in de steden waar men gewoonlijk de vogels binnenshuis heeft, maken veel liefhebbers gebruik van extra verlichting en verwarming. Hiermee wordt bereikt dat de vogels vroeg in het jaar, soms al in januari, in broedkonditie verkeren. Daar is niets op tegen, mits men om te fokken geen te jonge

vogels gebruikt. De kans op onbevruchte eieren is vrij groot. Na vijf, zes dagen broeden is vast te stellen of een ei bevrucht is. De daartoe geëigende methode is, het ei met beide polen tussen duim en wijsvinger pakken en tegen het licht houden. Een onbevrucht ei zal helder doorschijnend zijn, een bevrucht ei is donker. Blijkt dat het legsel onbevrucht is, dan kunnen we twee dingen doen. Weggooien of de pop haar broedperiode uit laten „zitten".
Mijn inziens kunnen we de pop die haar eerste legsel produceert beter de hele periode door laten broeden, totdat zij zelf van de eieren „loopt". Vrij snel produceert zij dan een nieuw legsel. Overjarige poppen ontnemen we de eieren direkt als blijkt dat het legsel onbevrucht is.

Zo wil het vóórkomen, ondanks de broedrijpheid van de pop, dat zij van de man die wij voor haar hebben bestemd niets maar dan ook niets wil weten en absoluut niet tot paren bereid is .
Het is niet uitgesloten dat de pop gedurende de tijd dat zij in de volière verbleef zich gebonden heeft aan een bepaalde man. Zoiets wordt „natuurlijke teeltkeuze" genoemd. Weet zo'n pop veel dat de man die wij haar toegedacht hebben ons juist de begeerde kleurslag of combinatie geeft. Om vechtpartijen te voorkomen verdient het de voorkeur de man 's avonds bij de pop te plaatsen en de volgende morgen te verwijderen. De pop wordt in de vroege morgenuren als het ware door de man verrast en de paring komt tot stand. Dit spelletje moeten we enkele malen herhalen, net zolang totdat het eerste ei is gelegd. Veel liefhebbers laten de man bij de pop totdat het derde ei is gelegd. In wezen is dat niet nodig. De bevruchting vindt ongeveer 36 uur voor het leggen van het ei plaats. De mannelijke zaadcellen blijven gemiddeld tien dagen in het lichaam van de pop aktief. Dus één paring zou ruim voldoende zijn om het hele legsel te bevruchten.
Om gelijktijdig het „uitkomen" van de eieren te bevorderen zal het merendeel van de fokkers de eerste drie eieren wegnemen. Een goede methode om de eitjes te bewaren is in een bakje met witzaad. Gewoonlijk plaatst men de eitjes op 'n pool en om de dag worden deze gekeerd, dit is een goede methode. Op deze manier kunnen de eitjes gemiddeld tien dagen bewaard blijven. Wanneer de eitjes op de avond na het leggen van het derde ei teruggegeven worden aan de pop, dan is het niet nodig dat zij gekeerd worden.

In de plaats voor het ei wat weggenomen is, legt men een kunsteitje. Het is niet nodig om elk ei te vervangen door een kunsteitje, of u zou popper moeten hebben die kunnen tellen. Ongeveer 12 uur nadat de pop is aangevangen met broeden, begint het ontwikkelingsproces van het nieuwe leven op gang te komen. Na dertien dagen zullen de jonger praktisch gelijktijdig worden geboren. Is er een vijfde ei gelegd, dan komt dit 24 uur later „uit". Het laatst gelegde ei is te herkennen aan de wat afwijkende kleur van de overig eieren.

GEZA SEPT
Voorkomt en geneest virusziekten en infecties.
Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden:
enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.
Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag
W. ROUPPE VAN DER VOORT

CONDITIO
Voor alle soorten vogels
VERKORT DE RUI-TIJD
BEVORDERT DE BROEDRESULTATEN
VERHOOGT HET WEERSTANDSVERMOGEN
HERGEEFT DE VOGELS HUN ZANG EN VEDERPRACHT
EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 109 - DELFT
VERKRIJGBAAR IN ALLE
dieren - speciaalzaken

PRODUKTEN SANDERS
ORNIVIT - vitaminecompleks
TARWEKIEMOLIE - bron van vruchtbaarheid
RUBICANA - bevordert het essentiële roodkleur pigment
CHANVIT - verbetert zang en koppeling
T. 3 - insecticide zonder weerga
Verkrijgbaar in graanhandels en andere magazijnen!
SANDERS N.V.
Arnould Van Gelderweg 103, Grave, Tel. 088-60.39.41
Henri Wafelaertsstraat 47-51, 1060 Brussel

de torenvalk

Door: Swalker
Foto: H. Schrempp

De torenvalk is onmiddellijk te herkennen aan de spitse vleugels en de lange staart. Zijn vliegbeeld doet, als hij de vleugels even stilhoudt, denken aan een kruisje, dat zich donker aftekent tegen de lichte lucht. Jagend blijft hij af en toe op een denkbeeldig punt in de lucht stilstaan met snel op en neer slaande vlerken, dat 'wiekelen' of 'bidden' wordt genoemd. Torenvalken horen dan ook tot onze netste roofvogels, die nooit of te nimmer een prooi zullen slaan zonder 'gebeden' te hebben. Heeft een torenvalk iets in het vizier — veelal is dit een muis omdat 96 % van het valkemenu uit muizen bestaat — dan staat hij dus wiekelend even stil, zakt een paar meter, gaat door met wiekelen, zakt dan weer een eindje en laat zich dan als een kei naar beneden vallen. Maar behalve muizen worden ook grote insekten allerminst versmaad.

Vaak is het moeilijk het geslacht van een bepaalde vogel vast te stellen, maar bij de torenvalk is geslachtelijke dimorfie, d.w.z. dat mannetje en vrouwtje een verschillend pakje dragen. De hierbij afgebeelde valk is een mannetje; het vrouwtje is over het algemeen bruiner en heeft een bruine staart met een aantal zwarte dwarsbandjes.
Torenvalken bouwen zelf geen nest, maar annexeren een oud nest van een ekster, kraai of eekhoorn; ook benutten ze wel speciaal voor ze opgehangen nestkasten. De vrijwel ronde eieren zijn bruin en worden door het wijfje een week of vier bebroed. De jonge zijn bij de geboorte in keurige witte pyjamaatjes gestoken en zijn na een paar dagen al geen katjes meer om zonder handschoenen aan te pakken. Als er gevaar dreigt gaan ze op hun rug liggen en beginnen met de vlijmscherpe klauwtjes naar de indringer te slaan.
Het is een enig gezicht een paartje torenvalken in de paartijd gade te slaan. Vrolijk schiet het bruidspaar het luchtruim in en terwijl ze zich omhoog schroeven klinkt de heldere, op grote afstand hoorbare 'kli-kli-kli-kli'-roep over veld en beemd. Vaak haken de jongelui de klauwen ineen en tuimelen speels als een kluwen naar beneden, maar voor ze met de grond in aanraking komen, hebben zij elkaar losgelaten en begint het jolige spel opnieuw Wie zou zoiets willen missen?

eigen kweek

Voor een verzekerde toekomst van onze liefhebberij is het van belang dat elke vogelliefhebber zeer serieus zijn hobby beoefent en steeds zal trachten vogels te **kweken.** De eigen kweek vogels dienen ook te worden geringd, want juist de geringde vogel bewijst dat het eigen kweek is.

RINGENBESTELLING

Reeds nu al maken we u attent op het bestelformuliertje dat op de binnenkant van de wikkel om het juli- en augustusnummers zal worden gedrukt. Door middel van dat formuliertje kunt u straks de ringen voor 1977 bestellen.

honingvogels 2

Tacazze honingvogel
(Nectarinia tacazze)

door A. J. Mobbs (Engeland)

In 'Honingvogels 1' wees ik er op, dat honingvogels erg agressief kunnen zijn zowel tegenover soortgenoten als tegenover andere vogelsoorten. Tgv. hun agressieve aard en de daaruit voortvloeiende problemen bij het samenstellen van een koppeltje, zijn kweekresultaten met dit soort vogels ongewoon. Om te slagen zal men over een ruime volière moeten beschikken. Dit is nochtans niet altijd noodzakelijk; de roodborsthoningvogel (Chalcomitra senegalensis) bijv. werd reeds gekweekt in een kooi met een $^1/_4$ m^2 bodemoppervlakte en een hoogte van 1,80 m.
Het grootste probleem is een paar honingvogels te vinden dat, ook wanneer ze in broedkonditie zijn, met elkaar kan opschieten. Deze moeilijkheid kan soms omzeild worden, door beide partners naast elkaar op te kooien, dus alleen door gaas gescheiden. Wanneer beide vogels in broedkonditie komen, laat men ze samen. Het koppel moet dan wel een tijdlang geobserveerd worden daar een honingvogel in broedkonditie (vooral het mannetje), zijn partner in enkele minuten kan afmaken. Een popje-in-broedkonditie kan men gemakkelijk herkennen: ze zal bijna zeker nestmateriaal gaan verzamelen. Mannetjes-in-broedkonditie zullen voortdurend baltsen en zingen. Soms is het beter, het popje eerst een nest te laten bouwen, alvorens het mannetje bij haar te laten. Na het paren kan men het mannetje eventueel weer verwijderen, mocht dit noodzakelijk blijken.
Een paartje honingvogels dat jongen heeft, zal over voldoende levend voer moeten beschikken, willen ze een kans maken, de jongen groot te krijgen. Omwille van het gemak waarmee ze te kweken zijn, zullen fruitvliegjes zeker het voornaamste levend voer worden. Maar ook ander levend voer, o.a. spinnen, vliegen, e.d. moet gegeven worden.
Kan men het broedpaar toegang geven tot een beplante buitenvolière, dan zullen ze ook wel levend voer (ttz. insekten) samenzoeken. Een liefhebber die zin noch tijd heeft (honingvogels kweken vraagt heel wat tijd), of de mogelijkheden niet vogelsoort ook.

Honingvogels worden meestal alleen aan „gevorderde" liefhebbers aangeraden. Beginnende liefhebbers kunnen beter met een ingewend xemplaar beginnen. Eenmaal ingewend zijn honingvogels namelijk heel erg makkelijk te verzorgen. Maar voor beginnende honingvogelenthousiasten moeten het echt wel ingewende vogels zijn! Pas ingevoerd vragen ze nl. zoveel zorg, dat ze dan wel beter bij een ervaren liefhebber terechtkomen. Bepaalde heeft om met honingvogels te gaan kweken, schaft zich beter alleen maar mannetjes aan. Een mannetje, gehuisvest en gehouden onder redelijke voorwaarden, zal vele jaren oud worden. Honingvogels leven inderdaad heel wat langer, dan welke andere soort zachtvoeretende of nektardrinkende soorten, met rode of oranje kleuren, hebben „kleurvoer" nodig willen ze op kleur blijven na het ruien. Wanneer men een of andere „roodmaker" aan het voer toevoegt, dan lukt dit echter vrij gemakkelijk.

De meeste roodkleurende produkten worden in korrelvorm verkocht. Men gaat dan als volgt te werk: in één of andere bokaal gooit men een halve koffielepel korreltjes in wat koud water en laat dit gedurende 2 tot 3 uur rustig staan. Daarna voegt men kokend water toe, tot men ongeveer een halve liter vloeistof heeft. Na afkoelen bewaart men dit mengsel eenvoudig in de ijskast. Om gemakkelijk de juiste hoeveelheid te doseren, kan men een druppelflesje of een druppelteller gebruiken. Voor de meeste soorten honingvogels volstaat het drie druppels van dit mengsel toe te voegen aan elk buisje nektar, om hun kleur te behouden. Men geeft het kleurprodukt het ganse jaar door, niet alleen maar tijdens de rui. De meeste honingvogels verliezen namelijk veertjes het jaar rond.
Als een honingvogel zijn rode of oranje kleuren verloren heeft, komen ze moeilijk terug. Slechts na twee tot drie ruiperiodes zijn ze weer volledig op kleur. Pas ingevoerde honingvogels met rode/oranje veerpartijen voert men daarom beter vanaf het begin een roodkleurend produkt.

oosterschelde

)p 13 april is verschenen:
)OSTERSCHELDE OPEN/DICHT, analyse van het)osterscheldevraagstuk.

Het verhogen van de dijken van de Oosterschelde n plaats van afsluiting door een dichte of half-open lam garandeert de veiligheid van de Zeeuwen, paart een onvervangbaar milieugebied en is ten lotte verreweg de goedkoopste oplossing.
)it blijkt uit het boekje Oosterschelde Open/Dicht, en door de Stichting Dijkverhoging Oosterschelde itgebrachte analyse van het Oosterscheldevraagtuk.
Nu het tijdstip nadert dat de regering een definitieve eslissing over de Oosterschelde gaat nemen, moeen de te bereiken veiligheid (zonder beperking van e wijze waarop die kan worden bereikt) en de becherming van het milieu centraal staan, aldus de tichting.
Iet boekje noemt het verklaarbaar, dat de gedachte at alle zee-armen zoveel mogelijk moeten worden fgesloten een eigen leven is gaan leiden.
ange tijd leek het niet nodig naar een andere opossing voor de Oosterschelde te zoeken dan afluiting. Maar Nederland heeft er in brede kring oog oor gekregen, dat afsluiting een rol speelt in het ich langzaam voltrekkende proces van vernietiging an ons leven. „Volvoering van het afsluitingsplan ernedert deze ongeschonden, unieke en voor Neerland en West-Europa waardevolle natuurschat ot een hoeveelheid meer of minder onzuiver H_2O", o wordt in een samenvatting gezegd.

ABINETSBESLUIT

r wordt aan herinnerd, dat de regering onvervangare natuurgebieden wil beschermen. Over de)osterschelde heeft de regering gezegd, dat moet orden onderzocht of en hoe de noodzakelijke becherming tegen stormvloeden in overeenstemming ebracht kan worden met het natuurlijk milieu.
ij het kabinetsbesluit van 8 november 1974 werd astgehouden aan de methode waarlangs de veiligeid zou worden verkregen, namelijk door middel an een dam. „Het vinden van het juiste beleid werd daarmede van toevallige faktoren afhankelijk gesteld", zo stelt de Stichtinig.

DIJKVERHOGING

De ramp van 1953 kwam niet bij verrassing. Zwakte of dergelijke gebreken van de dijken hebben bij het ontstaan van de ramp nauwelijks een rol gespeeld. De dijken waren wel te laag.
Vooraanstaande waterstaatsdeskundigen waren ten dage van de ramp hiervan al zowat twintig jaar op de hoogte. Op verhoging van de dijken heeft men zich nooit geconcentreerd.
Al veertig jaar ontglipt dit aan de aandacht van Rijkswaterstaat omdat men daar positiever op afsluiting reageert.
De huidige werkzaamheden met betrekking tot de gedeeltelijke dijkverhoging leveren rondom de Oosterschelde voor het eerst dadelijk effectieve veiligheidsverhoging van betekenis op.

FINANCIEN

Voor een afsluitbare dam zal zeker vier miljard gulden nodig zijn. Volledige afsluiting zal naar schatting vijf miljard gulden kosten. Er moet namelijk gerekend worden met kustafslag, aanpassingswerkzaamheden en het verlies van 1500 arbeidsplaatsen. Een open Oosterschelde met verhoogde dijken komt op ongeveer twee miljard gulden.
Uiteraard is de schade aan het milieu bij een volledig afgesloten Oosterschelde niet in cijfers uit te drukken. Hoe de schade wel kan worden benaderd wordt door de milieu-econoom dr. R. Hueting in een der hoofdstukken uiteeengezet.

MILIEUGEGEVENS

Over de bijzondere betekenis van de Oosterschelde schrijft dr. D. Eisma. De Oosterschelde, zo groot als de Veluwe, is een van de meest ongerepte natuurgebieden van Nederland. De Oosterschelde is door tal van bijzondere oorzaken gezegend met helder, zout en vooral in de zomer warm water, met een grote rijkdom aan voedingszouten. Er is daarom een grote rijkdom aan soorten wieren en plankton. Aan wieren alleen al 150 soorten.
Ook kent de Oosterschelde talloze diergroepen, talloze plantensoorten en is als kinderkamer voor veel vissoorten zo belangrijk, dat de visserij op de Noordzee een aanzienlijke vermindering te zien zal geven als de Oosterschelde zou worden afgesloten. Het gebied is ook belangrijk als voedingsgebied voor vogels.
Men maakt zich hoe langer hoe meer zorgen over de eventuele zoet- en zoutwaterhuishouding achter een afgesloten Oosterschelde. In het slechtste geval wordt dit de duurste viezigheid die Nederland ooit in huis heeft gehaald. In het gunstigste geval zitten we met een peperdure en blijvende zuivering van alle mogelijke vormen van waterverontreiniging.
Andere hoofdstukken in het boekje gaan in op de begrippen veiligheid en gevaar, op de visserij, de oester- en mosselteelt, op de kusterosie in Nederland, op de ramp van 1953, op de waterhuishouding, op de technische kanten van dijkverhoging, op de gedeeltelijke dijkverhoging en op de waterschappen.
OOSTERSCHELDE OPEN/DICHT is te verkrijgen door storting van *f* 8,50 op giro 32.69.500 van de Stichting Dijkverhoging Oosterschelde, postbus 1000, Baarn.

welpi-vit

11 geconcentreerde vitaminen in waterige oplossing

Welpi-vit voorkomt infectieziekten, oog- en hersenaandoeningen.

Welpi-vit bevordert de ontwikkeling van het embryo en de groei van de jongen.

Welpi-vit geeft betere broedresultaten en een hoger percentage uitkomende eieren.

Welpi-vit geeft een glanzende en strakke bevedering.

Welpi-vit zorgt voor een goede conditie van alle vogels.

Verkrijgbaar bij dierenspeciaalzaken.

HOECHST PHARMA
HEALTH CARE PRODUCTS
Postbus 284 Amsterdam

wevers, weduwen, wida's en mussen

Interessante bewoners van kooi en volière

door: Horst Bielfeld
foto: Heinz Schrempp

Een aanzienlijk aantal wevers, wida's, weduwen en 'mussen' wordt geregeld in de dierenhandel ten verkoop aangeboden. Ze maken niet alleen indruk op de vogelliefhebber vanwege hun schitterende kleuren, hun wapperende lange veren en hun hoge intelligentie, maar ook door de kunstige nesten die ze bouwen, alsmede hun zeer interessante broedgewoonten.

Slechts de allerkleinste soorten kunnen in een kooi worden gehouden, die slechts 1 m lang, 50 cm diep en 70 cm hoog is. Kleinere afmetingen zijn beslist af te raden. In een dergelijke kooi hebben de vogels voldoende ruimte hun vleugeltjes te gebruiken, er kunnen takken en twijgen in aangebracht worden, die stellig voor een goede gezondheid van de gevederde bewonertjes gewenst zijn en tevens kunnen er diverse nestmogelijkheden in worden aangebracht, zodat er eventueel gebroed kan worden. Hoe groter en 'onstuimiger' wevervogels zijn, des te groter moet ook de kooi zijn. Voor de grotere soorten en voor de wida's en weduwen met lange staarten moeten de afmetingen respectievelijk 150 x 60 x 100 cm zijn, maar nog beter zijn volières van 2 x 2 x 1 m, vooral voor een bont gezelschap van deze vogels.

Een ideaal verblijf voor wevers, weduwen, wida's en mussen is een binnenvolière, die verwarmd kan worden, met een buitenvolière, die flinke afmetingen heeft. Hierin kan men eerst goed alle gedragingen van deze interessante vogels bewonderen. Daar de meeste wevers, maar eveneens de weduwen wida's en mussen nogal stevig en robuust van bouw zijn, kunnen ze, hoewel ze afkomstig zijn uit tropische gebieden, vrij goed een koel klimaat verdragen. Het is daarom heel goed mogelijk ook in de winter deze vogels in de buitenvolière te laten. Maar ze moeten echter de mogelijkheid hebben in de binnenvolière te kunnen, die matig verwarmd dient te zijn ongeveer 10 tot 15 °C. Ook moeten ze daarin de nachten doorbrengen, iets wat in de zomermaanden niet beslist noodzakelijk is.

Tegen katten en roofgedierte worden de vogels in een buitenvolière beschermd door middel van een afrastering, die als een eenvoudige draad op een hoogte van driekwart meter rond het verblijf wordt aangebracht. Ik heb deze draad (schrikdraad), die vanwege zwakstroom voor mens en dier volkomen ongevaarlijk is, bij een aantal liefhebbers gezien. De katten uit de omgeving, die in het begin de vogels verontrustten en vaak op de volière zaten meden nadat ze een paal maal een schokje hadden gehad, de omgeving volkomen. Een volière bezitter liet daarna de stroom veelal uitgeschakeld maar de katten bleven er respect voor houden.

Noodzakelijk zijn takken en twijgen van verschillende dikten, die als zitgelegenheid dienst kunnen doen. Zij geven de vogels de mogelijkheid zich vas

e grijpen, iets wat hun gezondheid zeer ten goede komt, niet alleen in de volière maar ook in een kooi. Let er vooral goed op, dat een aantal van deze takken vrijwel rechtop staat. Ook benutten de vogels dergelijke takken, vooral wanneer deze een ruwe bast hebben, om de nagels kort te houden. Zij slijten zo op natuurlijke wijze en vooral bij wevers is dit belangrijk, omdat bij deze vogels de nagels erg snel groeien. Dat zijn vooral de soorten die in riet of hoge grassen leven. Vandaar dat wij riet plaatsen in het vogelverblijf, evenals bamboe en bremstruiken. Als het niet mogelijk is deze in de grond of in een soort kuip of bak te plaatsen, dan brengen we ze bundelsgewijs aan of zetten ze in gaas en creëren op de een of andere manier een 'struikwildernis', waarin de vogels graag rondklauteren en -scharrelen en zelfs bouwen ze hun nesten te midden van de halmen of stengels.

Vele wevers hebben lange afhangende takken nodig, om er hun nest aan vast te knopen. Vooral berkeetakken zijn wat dat betreft zeer geliefd. Ze zijn niet alleen buigzaam, maar vanwege de vele zijknopjes en -takjes bieden ze een uistekend houvast om er de nestbouw mee te beginnen. Vaak hebben de vogels doorntakken nodig, omdat zij dat in hun vaderland zo gewend zijn, zoals acacia en andere doornstruiken. Meidoorns vormen hiervoor een uitstekend vervangingsmiddel. De ene soort verlangt afhangende takken, een andere dicht struikgewas, maar alles dient zo natuurgetrouw mogelijk te worden nagebootst zoals het bij de broedgewoonten van de diverse soorten is beschreven.

Terwijl de wevers zonder uitzondering in nesten broeden, die ze vrij hangend bouwen in bomen, struiken, riet of zelfs in het gras, geven de meeste mussoorten de voorkeur aan boomholten, rotsgaten of -nissen (rotsmus), nesten van andere vogels, muurnissen en zelfs gaten in de bodem (sneeuwvink). Deze soorten kan men helpen met nestkastjes, gevlochten korfjes of uit stenen vervaardigde nissen.

De kleinere soorten verstrekt men een voederbakje; de grotere hebben niet alleen meer voedsel nodig, maar hebben tevens de gewoonte veel voer met de snavel naar buiten te gooien. Deze vogels krijgen een kom van aardewerk, die in verscheidene grootten in de handel zijn voor cavia's en konijnen. Hier is de bovenste rand naar binnen gebogen, waardoor al veel voedselverlies tegengegaan wordt.

Om het drinkwater schoon te houden krijgen de vogels dit in een drinkbuisje, dat een beetje hoger in kooi of volière is aangebracht. In volières met een flink aantal gevederde bewoners kan men het best drinkbakken plaatsen, die gebruikt worden bij duiven of hoenders en die doorgaans meerdere liters water kunnen bevatten. Zij zijn voorzien van een beschermende soort 'helm', waardoor het drinkwater niet bevuild wordt. Slechts uit een betrekkelijk smalle drinkrand kunnen ze water opnemen, maar zij kunnen er onmogelijk een bad in nemen.

Ook de gewone kleine 'badhuisjes' zijn voor de grote soorten net zo min geschikt als voor de langstaartige wida's en weduwen. Deze kunnen het beter doen met schalen van zacht plastic van 40 x 32 x 9 cm, zoals deze in de handel worden aangeboden. Ook de plastic kattebakken kunnen benut worden als vogelbadjes. Men dient in de plastic schalen echter wel een flinke steen aan te brengen, zodat de vogels met tenen en nagels een goed houvast hebben. Hierdoor kan men zelf de diepte van het bad regelen, want de ene vogelsoort of de andere verschilt soms aanmerkelijk wat de diepte betreft. Daar de wevers, mussen, weduwen en wida's graag meermalen per dag een bad nemen, moet uiteraard ook meerdere malen per dag het badwater worden ververst.

Vervolg op pag. 227

mijn kweek met putter x sijs

In het voorjaar van 1974 kwam een putterman mijn volière binnengevlogen, net op tijd, want mijn oude putterman was in de ruiperiode overleden.
Ongeveer in die zelfde tijd kreeg ik van een collega-vogelvriend een sijspop aangeboden en ik dacht laat ik het beestje maar meenemen, misschien kan ik er nog wel eens een keertje iets mee doen. Thuisgekomen zette ik deze sijspop in een volière, waar ook al de nieuwe putterman rondvloog en waar als verder gezelschap zat een vinkman en kneuman, een koppel diamantduifjes en een koppel bourkesparkieten.
Al vlug kwam ik tot de ontdekking dat de putterman heel veel belangstelling had voor de sijspop, want al na enkele dagen liet de sijspop zich regelmatig voeren door de putter, wat voor mij een teken was, dat ze gepaard waren. Mijn verwachting kwam uit. Na ongeveer 3 weken begon de pop met het maken van het nestje en weer enkele lagen later zag ik, dat het popje regelmatig de paarhouding aannam. De putterman kon dit wel waarderen en deed meteen zijn mannelijke plichten. Maar terwijl de putter het sijsje bevloog, stortten de kneu en de vink zich als duikbommenwerpers op het parende koppel, waarvan ze zo geweldig schrokken dat het meteen was afgelopen.

Ik dacht, als dat maar goed gaat. De volgende dag zag ik weer een paring met hetzelfde gevolg, maar ik dacht de putterman zal zijn mannetje wel staan. Na een paar dagen zag ik het sijsje op het nest zitten en ik kon mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen om eens te kijken hoeveel eitjes er in het nestje lagen. Het bleken er 4 te zijn en ik was in mijn nopjes, dat begrijpt u wel. Ik dacht, nu kweek ik eens iets, dat niet bij iedereen lukt.
Vol verwachting wachtte ik het broedproces af, maar wat was dat een teleurstelling, want alle eitjes waren onbevrucht. Ik dacht misschien volgt er nog wel een ronde, maar helaas had ik verkeerd gedacht.
Ik nam me wel meteen voor om het in 1975 nog eens te proberen. Nadat de vogels de winter, die bijna geen winter was, goed waren doorgekomen zette ik ze allebei weer in de volière, maar nu zette ik de vink- en de kneuman er niet meer bij.
Wat ik had verwacht gebeurde. Al na een week begon de putter het sijspopje weer te voeren en enkele dagen later nam ik zelfs 4 à 5 paringen per dag waar. In het nest, dat nogal moeilijk te vinden was, aangezien ik mijn hele volière had volgestoken met brem, ontdekte ik 5 eitjes. Maar weer afwachten.
Op 15 mei zag ik de putter regelmatig naar het nestje vliegen en ik dacht dat er wel eens jongen konden zijn, maar ik durfde nog niet te gaan kijken omdat ik bang was dat ik ze dan misschien zou verjagen. Ik wachtte nog vier dagen, maar toen zag ik tot mijn voldoening, dat er 4 goedgevoerde jongen in het nestje lagen.
Ik voerde nu veel graszaden, onkruidzaden (zoals paardebloem, viooltjes, herderstasje, ooievaarsbek, zuring enz.), wit/zwart zaad, eivoer en er was gemengd parkietenzaad aanwezig. De 8e dag heb ik ze geringd en de 19e dag vlogen ze uit.
Na de jongen nog 4 weken bij de ouders gelaten te hebben, heb ik ze apart gezet, omdat het popje al weer aan een nieuw nestje was begonnen. Na een normaal verlopen broedperiode lagen er nu 5 jonge bastaarden van putter x sijs. Zouden deze ook weer zo voortreffelijk worden grootgebracht als hun oudere broertjes en zusjes?
Maar nee, deze keer ging het niet zo best. Na een zware onweersbui bleek het nestje drijfnat te zijn en was er een jong dood. De andere 4 volgden hem al spoedig, zodat er deze keer geen enkel jong ook stok kwam. Ondanks deze tegenslag was ik toch nog blij met mijn 4 jonge bastaarden; 3 mannen en een popje, van mijn putterman en mijn sijspopje.
C. v. Ool

De nonnen van Pieter van Buren
legden hem vaak in de luren
Ze deden alsof
maar het resultaat was een sof
Hij vond dat het zo niet langer kon duren

C.H., Bergen op Zoom

Uw vogels hebben aan Sluis Ei-Krachtvoer meer dan genoeg.

De moderne voedingsleer toont aan dat de overgang op speciale produkten - zoals opfokvoer - tijdelijk konditieverlies bij uw vogels veroorzaakt.

Juist aan het begin van de kweekperiode waarin veel van uw vogels wordt gevraagd (nest maken, eieren leggen, broeden enz.) mag dat niet voorkomen. Een optimale kweekkonditie van uw vogels betekent meer eieren en meer jongen van betere kwaliteit.

Objektief is vastgesteld dat kweekresultaten aanzienlijk verbeteren als het hele jaar door Sluis Ei-Krachtvoer wordt gebruikt.

Sluis Ei-Krachtvoer is weliswaar wat duurder dan andere produkten. Maar daar staat heel wat tegenover.

Sluis Ei-Krachtvoer is:

1. altijd konstant van samenstelling,
2. altijd vers door de nieuwe verpakking,
3. zeer licht verteerbaar,
4. verkrijgbaar in verpakking van o.a. 1kg,
5. verrijkt met groente,
6. kompleet kracht- en opfokvoer.

Neem de proef eens en let op de resultaten.

Sluis

Sluis vervangt de natuur.

over nonnen gesproken

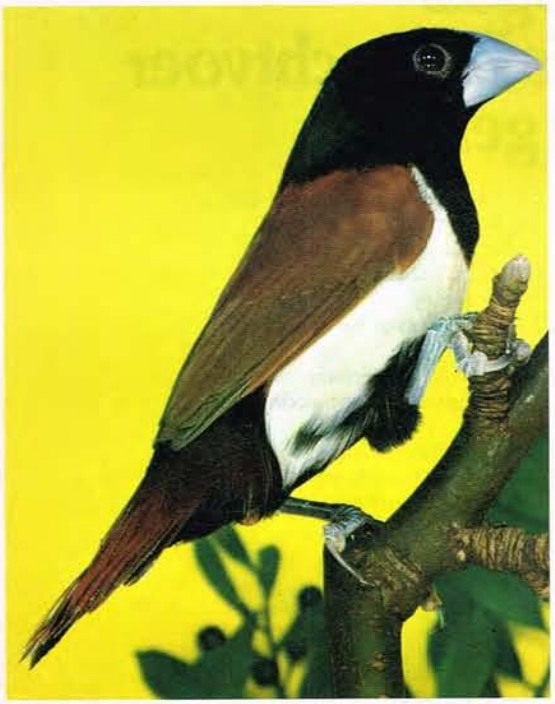

Driekleurnon

door: C. E. van Berkel
foto's: H. Müller, H. Bielfeld en P. Ramaekers

Voor velen van u zijn de nonnen, vooral de driekleur-, de zwartkop- en de witkopnon, welbekende volièrevogels. Ze worden in grote aantallen gehouden. Of er ook naar verhouding ruime aantallen worden gekweekt, menen we te moeten betwijfelen. Niet dat de nonnen niet kweekbaar zouden zijn, integendeel. Zelfs in broedkooien zijn er resultaten verkregen, zij het in veel mindere mate dan wanneer ze in de volière worden gehouden. Gemakkelijk te kweken zijn ze echter niet.
Mede bepalend tot het verkrijgen van goede resultaten is hoe en op welke manier we in onze volières een aangepast stukje biotoop hebben weten te scheppen. Belangrijk daarbij is te weten hoe hun levenswijze in het land van herkomst is. Welnu, ze leven in het algemeen in grote graswildernissen, op rijstvelden en in tuinen. Dat betekent dat de volière ruimschoots moet zijn beplant met vooral grote verwilderde graspollen, rietbossen en zo mogelijk een flinke bamboestruik.
Hun voedsel bestaat uit graszaden en rijst. De zaden verwerven ze door op een handige manier langs halmen en stengels te klimmen, met de snavel een halm naar zich toe te halen, een pootje op die halm te plaatsen om vervolgens het zaad uit de aar te halen.
Wij verstrekken ze een goed mengsel zaden voor prachtvinken, wat paddi, trosgierst, onkruiden en in de broedtijd vullen we dit menu aan met gekiemde zaden, eivoer en enkele meelwormen.
Broeden doen ze in het hoge gras, in het riet en in bamboestruiken. Het nest is gemaakt van droge grasstengels, stro, rietbladeren etc., is vrij omvangrijk, bolvormig met een zijdelings invlieggat en doet slordig aan.
Buiten de broedtijd leven ze in enorme zwermen en het laat zich verstaan dat ze vooral dàn nogal wat schade in de rijstplantages kunnen aanrichten. Tijdens de broedtijd leven ze uitsluitend paarsgewijs.
Ongetwijfeld heeft u in uw volière verscheidene malen al de balts van de man kunnen waarnemen. Hij vliegt dan naar het popje, gaat naast haar zitten, rekt het lichaam naar boven uit, keert de snavel met de punt naar beneden in haar richting, maakt tegelijkertijd springende bewegingen waarbij hij dan de zitstok los laat en probeert haar vervolgens te bevliegen. Meestal mislukt dat omdat ze er dan wel tussenuit wil.
Wanneer wij die balts zien, staat voor ons wel vast dat de vogel die dat uitvoert van het mannelijk geslacht is maar of de vogel die hij wil bevliegen altijd een popje is valt te betwijfelen. Vandaar ook dat we maar vrij zelden een echte paring kunnen waarnemen. Ik ben van mening dat er ook een bepaalde sociale rangorde bestaat wat, vooral wanneer er meerdere nonnen van één soort in de volière verblijven, toch wel merkbaar is. De meest, laten we maar zeggen flinke man domineert en juist van hem zien we regelmatig de balts. Aan de kleurringen waarvan ik de vogels had voorzien, kon ik opmaken dat die balts ook werd uitgevoerd ten overstaan van mannelijke partners. Deze zag ik namelijk later zitten zingen.
Uiterlijk is er geen verschil tussen man en pop en dat maakt vanzelfsprekend het samenstellen van een paartje zo ontzettend moeilijk. Dat men met een mannelijke non te maken heeft is ook buiten de broedtijd waar te nemen, namelijk aan de zang

Schildnon

Zwartkopnon

Alleen het mannetje zingt, alhoewel je daar weinig of niets van hoort. Je ziet het wel, aan de opgezette en trillende veertjes op de keelstreek. In feite is dat het enigst betrouwbare uiterlijke geslachtskenmerk. Voldoen we ten opzichte van hun huisvesting aan alle voorwaarden, hebben we wat geluk gehad bij de aankoop van de vogels en verstaan de beide partners elkaar, dan zullen we zeker op een gegeven dag kunnen zien dat HIJ zich erg druk maakt met het aanslepen van nestmaterialen, die dan in overvloed aanwezig moeten zijn, en dat ZIJ dan die materialen verwerkt tot een nestje. De 3 tot 5 witte eitjes worden gedurende 12 dagen afwisselend en tijdens de nachten door beide vogels bebroed. Op de donkergekleurde huidjes van de jongen is nagenoeg geen donsveertje te zien. De ouders zijn erg bezorgd voor ze en ze worden dan ook gedurende de eerste 8 dagen constant bedekt en warm gehouden. Ook als ze na ongeveer 23 dagen uitvliegen, blijft die bezorgdheid, wat vooral 's avonds tot uiting komt wanneer de hele familie samen het nestje opzoekt om daarin de nacht door te brengen. Op een leeftijd van ruim 3 weken zijn de jonge nonnen zelfstandig en kunnen voor hun eigen kostje zorgen.

De Driekleurnon, de Zwartkopnon en de Schildnon maken deel uit van de ZWARTBUIKNONNEN. De dominaatvorm is **Lonchura malacca malacca** (driekleurnon) en deze komt voor in Zuidwest-India en Ceylon. Vervolgens kennen we **L.m. oriëntalis** van de kust van Zuidoost-India; **L.m. atricapilla** (zwartkopnon) van onder de Himalaya in oostelijk India via Bangla Desh en Birma tot Kwangtoeng; **L.m. rubroviga** in Nepal en aangrenzende gebieden in India. Deze is als de driekleurnon, maar met witte veervelden op de borst en de lichaamszijden zijn lichtbruin in plaats van wit. Dit ras is min of meer de overgangsvorm van driekleur- naar zwartkopnon. **L.m. deignani,** in Noord-Thailand, Cambodja, Laos en

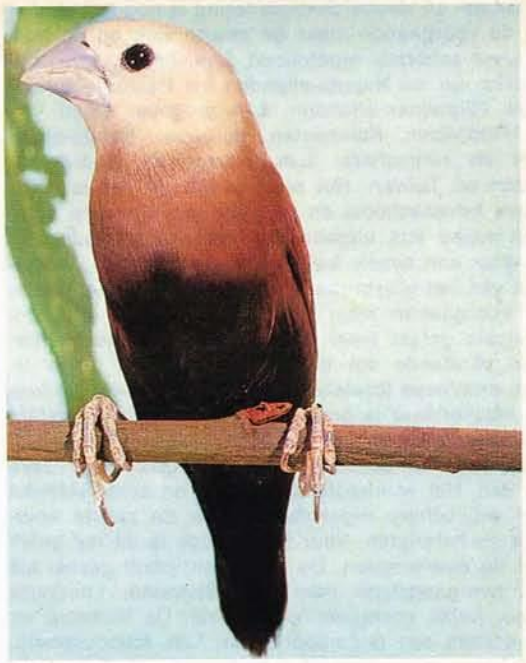

Witkopnon

Vietnam. De stuit en de bovenstaartdekveren zijn roodbruin evenals de omzoming van de grote staartveren. Het zwart opde buik is gereduceerd en minder sterk begrensd. De onderstaartdekveren zijn zwartbruin. **L.m. sinensis,** Malakka en de Linggaarchipel. Dit ras gelijkt sterk op het voorgaande maar met een lichtere bruine kleur een een kleinere zwarte buikvlek. De bovenstaartdekveren en omzoming van de grote staartveren zijn bruingeel. **L.m. batakana,** op Sumatra. De kastanjebruine kleur van

Prachtnon

lichaams- en vleugeldekbevedering is nog lichter dan bij de voorgaande maar de zwarte vlek op de buik is weer scherper afgetekend. **L.m. jagori,** van Kalimantan en de Natuna-eilanden tot Palawan en andere Filippijnen-eilanden. **L.m. gregalis,** delen van de Filippijnen, Kalimantan, Sulawesi, Natula-eilanden en Halmahera; **L.m. formosana,** Noordoost-Luzon en Taiwan. Het masker van dit ras is grijsbruin, bovenschedel en wangen zwart. Zwarte buikvlek welke iets uitgebreider is naar de onderbuik en door een smalle kastanjebruine band is gescheiden van het grijsbruine masker. Jagori is gelijk aan de voorgaande maar de maskerkleur is dofbruin. Gregalis gelijkt weer op jagori en formosana met dien verstande dat de maskerkleur mat zwart is. **L.m. bruniceps (bruinkopnon),** Zuid-Sulawesi, de kop en maskerkleur is bruin en voor het overige gelijkt hij op gregalis en jagori. Ten slotte **L.m. ferruginosa,** (zwartkeel- of Schildnon) welke voorkomt op Java en Bali. Het voorhoofd, de boven- en achterschedel zijn wit, scherp afgescheiden van de zwarte keelvlek en halszijden. Voor het overige is dit ras gelijk aan de zwartkopnon. De schildnon wordt gezien als het overgangstype naar de **witkopnon,** Lonchura maja, welke voorkomt op Maleisië. Op Sumatra en Java komt een ondersoort voor, **L.m. leucocephala,** welke een meer donkerbruine borst heeft. Ten slotte kunnen we u van de nog uit een ruim aantal bestaande Lonchura-soorten een foto laten zien van de **Witbuik- of Prachtnon.** Deze soort is ongeveer 9 tot 10 cm groot en dan ook zo'n 2 cm kleiner dan die welke we reeds hebben genoemd.

De prachtnon, **Lonchura spectabillis,** bestaat uit 4 rassen, te weten: **L.s. spectabillis,** waarvan de rug en het vleugeldek donkerkastanjebruin zijn, het onderlichaam tot de zwarte anaalstreek zuiver wit met een licht geelbruin waas; **L.s. wahgienis,** waarvan de kleur van rug en vleugeldek lichter is en de kleur van de onderbuik variabel kan zijn van geelbruin tot donkerder geelbruin. De bovenstaartdekveren en omzoming van de grote staartveren zijn geel. **L.s. mayri,** is nog lichter van kleur dan de voorgaande met uitzondering van de bovenstaartdekveren, omzoming van de grote staartveren en de onderbuik. **L.s. gajduseki,** waarvan de kleur van rug en vleugeldek overeenkomt met die van spectabillis. De bovenstaartdekveren en omzoming van de grote staartveren zijn geel, maar minder donker.
Prachtnonnen komen voor op verschillende kleine eilanden van de Bismarck-archipel en in het oosten van Nieuw-Guinea. Ze worden zeer zelden ingevoerd. In 1970 kwamen enkele exemplaren in Duitsland terecht en daar is ook de foto genomen.

Nonnen zijn bijzonder prettige vogels voor de gezelschapsvolière. Ze zijn erg verdraagzaam, zitten altijd glad in de veren en zijn goed bestand tegen ons klimaat. We mogen ze gerust altijd in de buitenvolière houden, mits er maar een paar goed beschutte plekjes voor ze zijn. Het zijn overigens niet zo bijzonder actieve vogels, terwijl het mij ook voorkomt dat ze niet zo schrander zijn. Waar we speciaal bij deze vogels op moeten letten is het volgende: Nonnen hebben een sterke nagelgroei en periodieke controle daarop en eventueel knippen is beslist noodzakelijk. Vogels met te lange nagels geraken absoluut uit conditie. Nagels knippen is niet zo

moeilijk en de vogels lijden er niets van, integer deel, het komt ze alleen maar ten goede.
Bij het knippen van de nagels nemen we de voge op de rug in de hand. Met duim en wijsvinger va die zelfde hand houden we een van de pootjes vas en dan kunnen we met de andere hand de schaa hanteren. Voordat we knippen houden we het nage tje even tegen het licht. We zien daarin dan ee rood adertje, de zogenaamde bloedlijn of ook we genoemd het leven. We moeten ervoor zorge daarin NIET te knippen. We blijven er dus vóó Mocht het ongelukkigerwijs toch gebeuren en he wondje begint te bloeden, dan brengen we wat jo dium aan om infectie te voorkomen. Als de nage tjes geknipt zijn, nemen we een vijltje en werken z netjes schuin af.
Nu we de vogels dan toch in de hand hebben, be kijken we ook even de pootjes. Het komt wel eer voor dat de hoorndelen nogal erg geschubt zij vooral bij wat oudere vogels. We bewerken de poo jes met wat baby-olie. Mochten de schubjes nog vrij groot zijn en als het ware er los bijhangen, da met wat glycerine voorzichtig afweken.

de volière van de maand

De heer Bouwmeester, Walstraat 54 in Emmen, is een van de gelukkige vogelliefhebbers die over een ruime tuin beschikken en daarvan dankbaar gebruik hebben weten te maken om daarin een prachtige en vooral ruime en doelmatige volière te bouwen. Hij is houder en vooral kweker van grote parkieten en daar is zijn volière dan ook geheel op afgestemd. Het 11 meter lange bouwwerk is onderverdeeld in 10 vluchten van ongeveer 1 meter breed, 4,50 meter lang en 2 meter hoog. Achter de vluchten is een ruim dubbelwandig binnenverblijf opgetrokken waarin broedkooien staan opgesteld. Er blijft dan nog een gang over van ruim 1 meter breed van waaruit hij in elke buitenvlucht kan komen. Het binnenverblijf is voorzien van TL-verlichting, die exact op tijd, door middel van een schakelklok, aan- en uitgaat. Door 'n ruime voorziening van glas is er ook op de dag een goede lichtval. Is het binnenverblijf geheel van houten delen gebouwd, de buitenvluchten bestaan uit ijzeren pijpen welke op een fundering zijn aangebracht. De vluchten zijn van boven voor de helft afgedekt met pvc-platen. In een volière voor grote parkieten is moeilijk een beplanting te handhaven en vandaar ook dat het interieur van de vluchten zich beperkt tot een aantal stevige zitstokken en wat nestkasten. De watervoorziening gebeurt door middel van een halfronde 8 cm brede goot welke dagelijks goed wordt doorgespoeld.
De bevolking bestaat uit o.a. roodrug-, turquoisine-, pruimkop-, elegant- en splendidparkieten terwijl ook de rood- en geelkop kararikі's niet ontbreken. Het bestuur van de afdeling Emmen 2 is met recht trots op dergelijke leden en het is daarom dat zij, gewapend met een fototoestel, een bezoek hebben gebracht bij de heer Bouwmeester en ons de foto met beschrijving hebben toegezonden. Bedankt Emmen 2 en u heer Bouwmeester, nog erg veel succes.

Een geheel andere situatie heerst er in het Provinciehuis van Drente te Assen. Dat Provinciehuis is een nieuw gebouw, geheel ingericht naar de eisen van de tijd. U vindt dan ook geen reeks van aparte ruimten maar grote zalen waarin de bureaus van de vele afdelingen zijn gescheiden door grote aantallen planten; een kantoortuin. Het zal voor de ambtenaren zeker wel even wennen zijn geweest, maar het lijkt ons toch wel dat er op die manier een prettige werksfeer kan heersen. Te meer ook daar er naast de groenpartijen ook enkele kleine volières in het interieur zijn opgenomen. Een daarvan ziet u op de foto en daarin zijn een aantal kanaries en enkele kwartels gehuisvest. Dat de vogels het goed naar hun zin hebben, blijkt uit het feit dat er al verscheidene kanaries in die volière zijn geboren. Een van de ambtenaren heeft dit zelfs al geïnspireerd tot het maken van een gedichtje dat u de vorige maand in ons blad heeft kunnen lezen. De vogels uit de tweede volière worden zo af en toe eens losgelaten en vliegen dan vrij rond. Het lijkt ons erg prettig werken daar in Assen. Voor degenen die zich daarvoor interesseren zij nog vermeld dat de afgebeelde volière een vloeroppervlak heeft van 110 bij 80 cm en 2 m hoog is. Voor de ambtenaren die mogelijk ook geïnspireerd worden door de aanwezigheid van vogels en het houden en kweken van vogels als een goede vorm van vrijetijdsbesteding willen gaan beleven, zij opgemerkt dat wij in Assen 2 fijne afdelingen hebben waar men best nog wel enkele leden zal willen inschrijven.

de blue-bonnet

door Edward Claes

Met deze bijdrage wil ik in eenvoudige woorden meedelen wat ik er zelf over weet en wat ik ter gelegenheid van interviews ervan vernomen, gezien en geleerd heb!

Vooreerst wens ik u een lange beschrijving te besparen en u direct te vertellen dat de blue-bonnet naar grootte en gestalte het best kan worden vergeleken met de roodstuit- en de veelkleurenparkiet. Zijn gevederte is koperbruin-groenachtig-askleurig; hij heeft fel blauwe kopveertjes die als een mutsje over kop en oren zitten, vandaar zijn naam blue-bonnet. Op een sterk gekleurde gele ondergrond is zijn borst- en buikstreek getooid met een bijna even grote rode plek en naargelang deze rode plek meer of iets minder uitgestrekt is onderscheiden wij:

1. de Yellow vented blue-bonnet,
2. de redvented blue-bonnet,
3. de Naraetha blue-bonnet, die de kleinste van de drie soorten is en momenteel beslist de meest zeldzame.

De eerste twee soorten worden in onze volières aangetroffen maar het moet weliswaar gezegd worden: ze worden niet veelvuldig te koop aangeboden - en zijn dan ook uiteraard vrij kostbaar.

Geslachtsonderscheid

Bij jonge vogels is dit zeer moeilijk en gaat men veelal op zijn eigen intuïtie te werk en op de algemeen vergelijkende indrukken, zoals de meer heldere kleuren die bij de mannetjes aanwezig zijn en hun meer agressieve en opgewekte houding, terwijl de popjes doffer van kleur zijn en meer gehurkt op de zitstok plaatsnemen. Ook zijn bij het wijfje de roodgekleurde delen van de buikveertjes minder groot en minder gaaf. De rode buikbevedering van het wijfje is meestal onderbroken door gele veertjes ofwel zijn de rode veertjes als het ware met een geel zoompje afgeboord.

Dikwijls is er ook een verschil in de breedte van de bek te bespeuren maar dit houd ik voor een minder betrouwbare aanwijzing die door een ongeoefend oog onvoldoende onderscheiden wordt.

Steunend op de heviger blauwe kopkleuren bij de jonge vogels is volgens mij slechts een aanduiding met een **relatieve** waarde, waaromtrent niet iedere waarnemer het zomaar met zichzelf onmiddellijk eens is, om deze of gene vogel(s) te klasseren als man of als pop.

Het is best mogelijk dat sommigen onder ons WEL zulke fijnzinnige liefhebbers zijn, m.a.w. zo zelfzekerd zijn, zo onfeilbaar oordelen kunnen . . . !?

Wat ik wel weet is, dat alle jonge vogels in de ondervleugel een witte vleugelstreep bezitten. Sommgie liefhebbers beweren dat ook alle oude wijfjes die witte vleugelstreep hebben — en inderdaad, haast altijd is dat zo!

Het toeval wilde echter dat ik juist verleden zondag (1-2-'76), bij een eerste controle die ik terzake **mocht** uitvoeren, ergens vrij ver over de Belgische grens, een wijfje te zien kreeg **zonder** witte vleugelstrepen — en nochtans was het een wijfje, want ik ken dat vogeltje reeds sedert enkele jaren — en het legde tot nog toe al verscheidene eitjes waarvan niet minder dan 8 jongen in de laatste twee jaren op stok kwamen, dus de uitzonderingen bevestigen de regel!

Wat mij betreft, ik laat mij in mijn beoordeling meestal leiden door de totale presentatie van de vogel, zowel door zijn houding als door zijn kleur. Deze manier van seksen heeft naar mijn gevoelen een streepje voor op al de andere aanduidingen, op voorwaarde dat men de keuze heeft uit vogels van een zelfde nestbroedsel van DEZELFDE ouders!!!

Broedgewoonten

Heel vroeg begint het mannetje met zijn hofmakerij en bij gunstige weersomstandigheden wordt het wijfje reeds geaasd in de maand februari, tijdens dewelke zij ook al tot eierleggen en broeden kan overgaan, wel te verstaan indien de weersomstandigheden gunstig blijven (1975 was terzake falikant fout).

Dit jaar waren we bijna dezelfde weg op en jawel hoor, we mogen het gelukkig noemen dat het begin van februari een beetje winter inluidde zodat de paringsdrift in de buitenvolière erg is ingetoomd geworden.

De Blue-Bonnets zijn erg agressieve vogeltjes die als zodanig tegenover hun buren niet te onderschatten zijn, maar zelfs met z'n tweetjes een aardig vechtpartijtje durven leveren!

Men heeft mij verzekerd — en ik heb het verleden jaar kunnen constateren en dit bij meer dan één liefhebber — dat, als het wijfje met eierleggen en broeden begonnen is, het mannetje een buitengewoon waakzame en voorbeeldige echtgenoot is.

Nestblokken of nestkasten? Geloof mij, de een zowel als de ander genieten hun voorkeur — en het is de liefhebber die voldoende opmerkingsgeest moet hebben om uit te maken welke van beide uiteindelijk door de vogels verkozen wordt.

Zichzelf voorstellen of wijsmaken dat de kweek met Blue-Bonnets gemakkelijk is, of zo maar van een leien dakje loopt, is een deerlijke vergissing, m.a.w. de Blue-Bonnets kunnen zich zeer wispelturig en nukkig gedragen, bijgevolg heeft men bij voorbaat

Vervolg op pag. 227

De Vissel

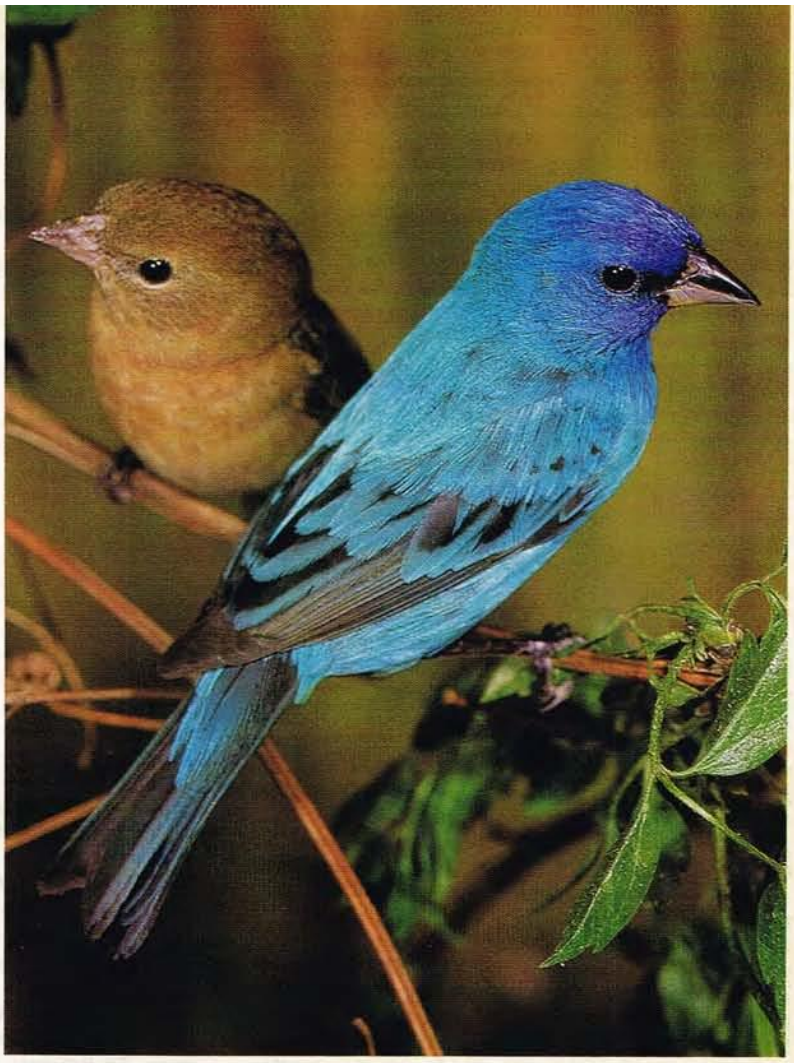

ook met indigovinken is te kweken

ekst: Cerab
oto: H. Schrempp

De indigovink, Passerina cyanea, heeft geen ondersoorten en komt voor in Noord-Amerika, van Canada tot Oost-Mexico, op de Bahama-eilanden en op Cuba. In gebieden met open droge bosjes voelen ze zich het beste thuis en trekken ze hoofdzakelijk paarsgewijs op.
In de struiken vinden ze hun voedsel dat bestaat uit insekten, bladknoppen, bloesems en besvruchten. Ook nemen ze zaden op en deze vinden ze al scharrelend op de grond waar ze dan ook veel verblijven.
Op een hoogte van ongeveer 1 meter wordt in de struiken een stevig, van plantenwortels, droog gras en bladeren, komvormig nest gebouwd, van binnen bekleed met plantenpluizen, veertjes en dierenhaar. Het mannetje vergaart het nestmateriaal en zorgt voor het transport, het popje bouwt.
De broedtijd valt van mei tot augustus en de 3 tot 4 aalblauwe met een lichtbruin vlekkenpatroon voorziene eitjes worden gedurende 13 dagen door alleen het popje bebroed. Als de jongen uitkomen zijn ze bijna naakt, geen enkel donsveertje is te zien. Ze worden uitsluitend door het popje gevoed en ze ontwikkelen zich zeer snel. Reeds na 8 tot 10 dagen verlaten ze het nest en alhoewel ze dan nog slecht kunnen vliegen, leren ze dat vrij gauw aan.

Op een leeftijd van ongeveer 3 weken zijn ze al zelfstandig. In hun jeugdkleed gelijken ze veel op het popje.
Het zal u zijn opgevallen dat het mannetje zich weinig van de opvoeding van de jongen aantrekt. Dat wil echter niet zeggen dat hij, wanneer hij eenmaal zijn huwelijksdaad heeft verricht, alles laat voor wat het is. IJverig zingend — en dat kan hij, zelfs des nachts — en met veel verve verdedigt hij hun nestje en houdt zijn territorium vrij van soortgenoten.
Meestal wordt hetzelfde nestje ook voor een tweede legsel gebruikt. Tijdens de broedtijd is de man getooid in een bijzonder fraai gekleurd pracht- of bruiloftskleed. Vanaf half tot eind augustus wordt dat weer afgelegd en gelijkt hij uiterlijk op het popje. Dat eenvoudig gekleurde pakje draagt hij tot ongeveer februari-maart.
Evenals de Rode Kardinaal heeft ook de indigovink vaak te lijden van de Koevogel (Molothrus badius), die in hun nesten parasiteert.
Na de broedtijd trekken de indigovinken naar zuidelijker gelegen winterkwartieren. Die trektijd duurt tot ongeveer november. In hun overwinteringsgebied zijn ze, vaak in gezelschap van treursijsen (Spinus tristus), aangetroffen zowel in de bergen op een hoogte van 2000 m, als aan de kust. Begin april

verlaten ze hun winterkwartier en keren terug naar de noordelijker gelegen broedgebieden. Inmiddels heeft dan de man zijn prachtkleed wederom herkregen en begint de cyclus opnieuw. Met zo'n geweldig mooi pakje zal het hem niet moeilijk vallen de blits te maken. Hij moet er overigens wel wat voor doen, hij moet zich wel tonen, want ook in hun leven hebben de vrouwtjes het laatste woord.
De klimatologische omstandigheden in hun verspreidingsgebied zijn van dien aard dat ze als sterke vogels beschouwd kunnen worden die zich ook heel goed in ons klimaat weten aan te passen. Vandaar dat ze niet zo moeilijk in onze volières zijn te houden. De mannetjes kunnen evenwel nogal eens strijdlustig zijn, echter alleen maar tegenover soortgenoten. Met deze wetenschap houden we bij het samenstellen van de bevolking in de volière rekening en sluiten daarmee alle eventuele moeilijkheden uit. Tegenover andere vogels, niet zijnde soortgenoten, is hij best aardig.
Naast het gebruikelijke zaadmenu verstrekken we universeelvoer, enkele meelwormen per dag, onkruiden, wat fruit etc. en ruimschoots gelegenheid om te baden. Dat doen ze, vooral op zonnige dagen, met graagte en vele malen per dag.
De moeilijkheid is vaak een koppeltje van deze vogels aan te schaffen. Veelal worden alleen maar mannen ingevoerd en aangeboden. Heeft men het geluk een paartje te bemachtigen, dan kan men, overigens wel met het nodige geduld, jonge indigovinken verwachten. Dit blijkt ook uit het verhaal dat ons lid **J. Stegeman,** Luggenweg 4a in **Hardenberg** aan ons heeft toegezonden. We laten hem nu aan het woord.
In 1975 kocht ik een paartje indigovinken op een vogelmarkt en met de vaste bedoeling ermee te gaan kweken. Vijf jaar geleden was me dat namelijk bijna gelukt. Ik zeg bijna, omdat enkele zware regenbuien een einde aan de illusie maakten. Nu wilde ik het dus nogmaals proberen. De eerste veertien dagen hield ik de vogels in een binnenvolière van 3,50 m lang en 1 m breed en hoog. Daarna heb ik ze in de buitenvlucht gebracht waar ze heel wat meer ruimte hadden. Die vlucht is 6 m lang, 2 m hoog en 2 m breed en is beplant met enkele denneboompjes, berken en vlierstruiken. Om aan de nodige vliegen en wormen te komen had ik de bodem van de volière met stalmest zwaar bemest.

Op 15 juni begonnen de indigovinken aanstalten tot nestelen te maken. Ik had toen al bij voorbaat een oud merelnest in een vlierstruik bevestigd. Ook was er een ruim aantal kanarienestjes tot hun beschikking. Hun voorkeur ging uit naar het oude merelnest dat ze als basis gebruikten om er een nieuw eigen nest in en op te bouwen. Op 20 juni lagen er 2 eitjes in het nest. Voor alle zekerheid en gebruikmakend van mijn ervaringen van enige jaren geleden, heb ik de bewuste vlierstruik van boven met plastic afgedekt zodat het nest en de eventuele jongen niet door een plotselinge regenbui zouden kunnen worden vernietigd.

Op 2 juli bleek mij dat er nog een derde eitje was gelegd, want ik vond 3 jonge indigovinken in het nest. Trouwens, zonder in het nest te kijken merkte je al dat er jongen waren. Vooral de pop was druk doende met het vergaren van insekten. Toen ze 6 dagen oud waren, heb ik ze geringd. Daarmee bezig zijnde, waren de oudervogels enorm agressief tegen mij. Vlogen ze voorheen altijd van je weg, nu vlogen ze tegen me op en schetterden en krijsten van jewelste. Vanaf de vijfde dag dat er jongen waren, heb ik ze dagelijks een portie meelwormen gegeven. De jongen groeiden als kool en op 14 juli d.a.v. vlogen ze uit. Van vliegen kon je overigens nauwelijks spreken, maar dat werd met de dag beter. Op een leeftijd van 14 dagen waren ze zelfstandig. Van die drie is er toch nog een doodgegaan.

Op 1 augustus begon het ouderpaar aan het tweede legsel in hetzelfde nest. De 2 eieren die toen werden gelegd kwamen na 13 dagen uit doch eer we twee weken verder waren was er 1 jong doodgegaan. Zo bekwam ik toch nog 3 indigovinken waarvan ik ook nu nog erg veel plezier heb. Kweken met dergelijke Amerikaanse kleurvinken is beslis de moeite waard.

...en als onontbeerlijk opfokvoeder:

ONRIJPE GRASZADEN

Deze en soortgelijke uitlatingen treft men in ieder boek aan dat het broeden met en opkweken van diverse tropische vogels behandelt.
En de vraag die er nooit bijgevoegd wordt is: hoe komen we er aan?
Voor meer dan de helft van de leden van onze bond zal dit geen moeilijkheden mee brengen: even op het fietsje naar buiten het dorp en men heeft zoveel als men wil, maar de andere helft zal zeggen: voor mij is dat geen kleinigheid. Maar ook voor degenen die het vlak bij de deur hebben willen we toch ook het onderstaande onder de aandacht brengen omdat er in de verscheidenheid van voeder, dat we onze vogels kunnen verstrekken, beter en best is. Graszaden plukken op plaatsen waar men onvoldoende bekend is, kan funest zijn, omdat het op een of andere manier met de overstelpende hoeveelheden vergif, die in de landbouw gebruikt worden, in aanraking kan geweest zijn. Waarom dan ook hier niet de veiligheid in acht genomen en de onrijpe zaadvoorziening niet in eigen hand genomen? Eerste vereiste is echter dat men over een tuintje o.d. beschikt. Als die voorwaarde vervuld is, staat ons niet meer in de weg om zelf hierin enkele gewassen te telen die echt voorzien in een behoefte voor de vogels en een zeer hoge voederwaarde hebben. Maar behalve dat bevatten ze ook nog vitaminen en mineralen, die voor opbouw van jonge vogelorganismen onontbeerlijk zijn.

KANARIEZAAD OF WITZAAD

Dit gewas wordt regelmatig in Nederland verbouwd en doet het in ons land uitstekend. Het uitzaaien moet plaats vinden op dezelfde tijd als de uitzaai van de gebruikelijke landbouwgewassen van dezelfde soort, dus granen. Dat is dus zodra de grond voor

ewerking geschikt is, te beginnen vanaf begin aart. Het beste zaait men het op rijen en de rij-fstand dient dan plm. 20 cm te zijn en de plantaf-tand (Dus de afstand tussen de planten in een rij) bals bij andere granen, dat is plm. 70 planten per eter. Nu dringt zich natuurlijk de vraag op: is dit lands zaad van even hoogwaardige kwaliteit als et buitenlandse product? Rekening houdende met nze normale (natte) zomers moeten we hierop ant-oorden: nee. Maar het is niet onze bedoeling u en minderwaardig product aan te raden om welke eden dan ook, maar het is immers onze bedoeling iet deze gewassen rijp te laten worden. Onrijp is et een door vrijwel alle vogels hogelijk gewaar-eerd voeder, ideaal bij de opfok. Als men het toch aat aanrijpen dan is de beste manier van oogsten: nip de halm een tiental centimeters onder het aar-e (dat de vorm heeft van aan sparappel) af, en indt deze op kleine bosjes, laat het eventueel nog vat drogen in de zon en daarna naar behoefte ver-trekken. De vogels vliegen er letterlijk op af.

ROSGIERST EN SENEGALGIERST

eze gewassen zijn tropisch en in de meeste jaren us niet tot rijpheid te brengen, maar als zodanig ebben ze geen directe waarde, omdat rijp zaad oldoende in de handel is. Het belangrijkste onder-cheid voor ons tussen deze soorten is dat de tros-en van de eerste veel groter zijn of kunnen zijn dan an de senegalgierst. Het beste zaaien we weer op tje, waarbij we een rijafstand van 20 cm in acht ne-en en een plantafstand van tien à vijftien centi-eter. Gierst doet het hier pas goed als ze ruim aat, zodat de zon erbij kan, anders verschrompelen e trossen gauw.
et gevaar voor legering is door de grote plantaf-and groter maar dit kan men voorkomen door de almen vast te maken aan een touw, dat er langs espannen wordt en op het eind van iedere rij aan en paar stokken vastzit.

ILLETZAAD

ok dit buitenlands gewas kunnen we uitzaaien met etzelfde doel: het verkrijgen van een vitaminerijk door de vogels gewaardeerd voedsel. Men aaaie et ook niet te dicht opeen, daar de planten vrij eelderig uitstoelen. De aren van deze plant zien er el anders uit dan die van bovengenoemde. Ht eest lijken ze op de pluimen van haver, maar de eeltjes zijn korter.

AIS

t is uitsluitend een gewas dat benut kan worden oor de kippen- en fazantenhouders, maar eveneens er goed door de liefhebbers van kleine tropische gels, kanaries en wildzang. Met dien verstande chter dat we dan de kolven groen of in ieder geval rijp moeten verstrekken. Wijzelf verbouwen nu al kele jaren achtereen hiervoor een paar vierkante eter buitenlandse mais. Dat is die welke als kip-enmais in de handel is. Deze mais rijpt hier niet zo ed en zo wel, dan in ieder geval zeer laat. Zodra kolven gevormd zijn, beginnen we er aan te pluk-en en we zien dan dat deze bestaan uit kleine elkwitte onvolwaardige korrels, die er echter door le vogelsoorten zeer gretig uitgepikt worden. Het st echter kunnen we wachten tot de korrels geheel zijn gevormd, maar nog zacht. Ze zijn voor kleinere vogels echter eerder te hard dan te zacht. Vandaar onze voorkeur voor buitenlands. Binnenlandse is eerder rijp, we kunnen dus eerder gaan voederen, maar bij grotere partijen lopen we de kans dat de korrels spoedig te hard worden. Mais dient zeer ruim te staan. De rij- en plantafstand moeten minstens 40 à 50 cm zijn.
Voor dit gewas heeft men dus een grotere oppervlakte nodig om enig kwantum te kunnen oogsten, maar om eens enkele malen een kolf als versnapering te geven, kan men met een twintigtal planten al volstaan.
Als men na de kolfvorming de stuifmeelpluimen afsnijdt vangen de planten minder wind, blijven dus beter rechtop staan, en bovendien gaan dan geen voedingssappen meer naar het overbodige bovenste gedeelte, wat de kolf ten goede komt. Planttijd: begin tot half mei.

ZONNEPITTEN

Niet alleen voor liefhebbers van parkieten in bijzonderheid grote parkieten, maar ook voor kanarieliefhebbers en de bezitters van fazanten en grotere tropische vogels is dit een dankbaar en gemakkelijk te telen gewas. We kunnen een drietal variëteiten onderscheiden nl. zwarte, witte en bonte. We hebben in de teelt van de drie onderscheiden soorten geen merkbaar verschil kunnen konstateren in opbrengst, groeizaamheid o.d. Zonnepitten vragen een zeer ruime plantafstand. Zowel rij- als plantafstand minstens een halve meter. Jonge planten kan men gemakkelijk verpoten. Ze mogen dan echter niet te groot geworden zijn. De planttijd valt in de maanden april en mei.
De pitten worden zeer goed rijp maar meestal aan de plant niet goed droog. Indien men daarop wacht, bestaat veel kans dat het bloemhoofd verrot en de pitten gaan dan schimmelen. Tijdig de vruchten afsnijden, enkele dagen te drogen leggen en daarna uitwrijven en zon of winddroog laten woreen, voorkomt dat ze waardeloos worden. Uitdieven (verwijderen van de bloemen die zich vormen in de oksels van de bladeren) geeft minder, maar veel grotere zaadschijven.
Behalve in rijpe toestand worden de onrijpe pitten door bovenstaande vogels gaarne uitgepikt. Ze zijn daar zeer handig in.

---

onkruid vergaat niet

door: J. F. Klein en dr. W. J. Kabos

Onkruiden komen in de belangstelling; ook vogelhouders willen iets van zaadplanten afweten. Waar alles mislukt, groeit onkruid. Helemaal vanzelf, het is niet uit te roeien; toewijding en mest, daaraan heeft het geen behoefte. Merkwaardige pioniers, die wilde planten met al hun kiemkracht. De middelen, bij de vermenigvuldiging en handhaving toegepast, wekken verbazing. Een buitengewoon boekje met 18 kleurenfoto's en 3 gekleurde tekeningen.
Prijs *f* 9,75.
Verkrijgbaar bij uw boekenservice.

de vererving van de zwartborstmutatie bij de zebravink (2)

door: Wim Beckmann **foto: G. Oppenborn**

De vererving van de 2-factorige groep die de Zwartborst veroorzaakt is „intermediair" t.o.v. de wildvorm. Ter verduidelijking voor vele kwekers die theoretisch niet zo sterk in hun schoenen staan, zal ik de term „intermediair" nader uitleggen.
Alle chromosomen zijn in **paren** aanwezig, dus ook alle erfelijke factoren zijn in paren aanwezig. Bij **dominante** vererving van een eigenschap hoeft alleen maar een factor van het betreffende paar deze eigensschap te vererven om in het uiterlijk van de vogel tot uiting te komen. Bij een recessieve vererving van een eigenschap moeten **beide** factoren van het betreffende paar deze eigenschap vererven om in het uiterlijk van de vogel tot uiting te komen. Bezit slechts een factor van het paar deze eigenschap dan is de vogel „split" van deze eigenschap, maar toont deze eigenschap **niet** in haar uiterlijk. Bij intermediair ligt de werkelijkheid er tussenin. Bezit de vogel maar in een factor van de tweede betreffende eigenschap, dan toont zij in haar uiterlijk maar een **deel** van de veranderingen door deze eigenschap teweeggebracht. Alleen in bezit van de dubbele factor komt deze eigenschap volledig tot uiting. Bij deze soort vererving spreken we van een 1-factorige zwartborst en 2-factorige zwartborst. Aan de 1-factorige kunnen we zien dat de zwartborstfactor op één factor aanwezig is, maar deze vogel i: echter geen volledige zwartborst en dus geen ten toonstellingsvogel. De zichtbare zwartborst is du: een 2-factorige zwartborst. De normale grijze (c wildvorm) bezit dus geen zwartborstfactoren.
De vererving, hoewel deze voor vele kwekers moei lijkheden en in hun ogen tegenstrijdigheden ople vert, is in de grond zeer eenvoudig.
De vererving is **niet** geslachtsgebonden, het geei dus niet of we met een pop of met een man zwart borst kweken.
De mogelijke paringen zijn de volgende:
1. Grijs x 2-fac. zwartborst = 100 % 1-fac. zwart borst.
In woorden, een paring grijs x zichtbare zwartbors geeft van 100 %, dus zowel mannen als popper grijze met zwartborstkenmerken. Aan deze jonge is te zien dat ze zwartborstkenmerken bezitten.
2. Grijs x 1-fac. zwartborst = 50 % grijs - 50 % 1-fac zwartborst.
De grijzen uit deze paring bezitten totaal gee zwartborstfactoren en uit deze kunnen nooit zwar borsten gekweekt worden. De 1-fac. zwartborste kunnen verder wel voor de zwartborstkweek ge bruikt worden.
3. 1-Fac. zwartborst x 1-fac. zwartborst = 25 %

rijs, 50 % 1-fac. zwartborst en 25 % 2-fac. zwartorst.
5 % van de jongen uit deze paring zijn grijs en ezitten geen zwartborstfactoren en zijn dus niet eschikt voor de zwartborstkweek, 50 % zijn weer -fac. zwartborsten en 25 % 2-fac. zwartborsten.
. 2-Fac. zwartborst x 1-fac. zwartborst = 50 % -fac. zwartborst en 50 % 1-fac. zwartborst.
. 2-Fac. zwartborst x 2-fac. zwartborst = 100 % -fac. zwartborst. Nu de vererving in formuletaal.

ieven we de zwartborstfactor het symbool **Zb** dan rijgt het ongemuteerde wildallele het symbol **Zb+**.) ziet dat we de hoofdletter Zb gebruiken, iets dat ve in de nomenclatuur doen als we een dominante f intermediaire factor willen aanduiden. De zwartorst heeft dan de formule $\frac{Zb}{Zb}$, de 1-fac. zwartborst e formule $\frac{Zb+}{Zb}$ en het ontbreken van de zwartborstactor in de vogel geven we aan met de formule $\frac{b+}{b+}$.

n formules zijn de 5 paringen dan:

. Grijs x 2-fac. Zb = $\frac{Zb+}{Zb+} \times \frac{Zb}{Zb} = 100\,\% \frac{Zb+}{Zb}$

. Grijs x 1-fac. Zb = $\frac{Zb+}{Zb+} \times \frac{Zb+}{Zb} = 50\,\% \frac{Zb+}{Zb+} - 50\,\% \frac{Zb+}{Zb}$

. 1-Fac. Zb x 1-fac. Zb = $\frac{Zb+}{Zb} \times \frac{Zb+}{Zb} = 25\,\% \frac{Zb+}{Zb+} - 50\,\% \frac{Zb+}{Zb} - 25\,\% \frac{Zb}{Zb}$

. 2-Fac. Zb x 1-fac. Zb = $\frac{Zb}{Zb} \times \frac{Zb+}{Zb} = 50\,\% - 50\,\% \frac{Zb+}{Zb}$

. 2-Fac. Zb x 2-fac. Zb = $\frac{Zb}{Zb} \times \frac{Zb}{Zb} = 100\,\% \frac{Zb}{Zb}$.

)e zwartborstfactor vererft intermediair, enkelfacorig is deze factor niet sterk genoeg om de volleelige zwartborstkenmerken in de vogel naar voren e brengen. Alleen in 2-factorige vogels toont deze actor haar volledige werking. We spreken dus van **nkel-** en **dubbelfactorige** zwartborsten, alleen de lubbelfactorige zijn geschikt voor de tentoonstelng, de enkelfactorige zijn **alleen** geschikt voor de week.
Grijze, geboren uit enkelfactorige zwartborsten, beitten geen zwartborstfactoren meer en zijn dus oneschikt voor de zwartborstkweek.
)e zwartborstfactoren kunnen ook in andere kleurlagen worden gekweekt; dat zal in de volgende arikelen worden behandeld.

de groenpootruiter

door: C. J. F. van Bostelen

De Groenpootruiter (Tringa nebularia) kan men onmiddellijk van zijn soortgenoten, de Zwarte Ruiter (Tringa erythropus) en de Tureluur (Tringa totanus) onderscheiden daar laatstgenoemde vogels rode poten bezitten terwijl de Groenpootruiter (de naam zegt al voldoende) groene poten heeft. Hij heeft verder een zwarte licht opgebogen snavel die hij gebruikt om in zand en slik te boren om zodoende aan zijn meestal dierlijk, ongewervelde dieren, voedsel te komen. Ook verorbert hij wel kleine visjes zoals stekelbaarsjes. De bovenzijde van zijn kleed is grijs met daarin zwarte vlekken verwerkt. De onderzijde is wit met donkere strepen. De stuit is wit en loopt tot ver op de rug door. De lengte van de vogel, gemeten vanaf snavelpunt tot staarteinde is circa 30 cm. In tegenstelling tot de eerder genoemde volgels verwisselt de Groenpootruiter zijn zomerkleed niet voor een winterkleed.
Broeden doet hij niet bij ons. Dit doet hij in Schotland en Scandinavië op moerassige streken. Nest, op de grond, meestal tegen tak of iets dergelijks, bestaat uit een door het wijfje gemaakt kuiltje dat met plantedelen wordt bekleedt. Het broedsel bestaat meestal uit vier eieren, dat door beide ouders wordt bebroed. Na het uitkomen van de kuikens zijn deze grijswit/bruin dons. Beide ouders nemen nu ook de zorg voor de jongen op zich en na ca. 4 weken zijn de jongen vliegvlug en verlaten het ouderlijk nest. Deze jongen zijn van de volwassen vogels te onderscheiden door het donkerder pak dat zij bezitten.
De Groenpootruiter staat te boek als zijnde in Nederland een vrij talrijke doortrekker en sporadische zomer-wintergast. Men vindt hem dan ook bij ons op waddenslikken en moerassige gronden in alle jaargetijden. Indien hij onraad bemerkt knikt hij heftig heen en weer met zijn kop (de kenners noemen dat het zgn. hobbelen). Wordt hij ontdekt door de mens dan vliegt hij snel weg, een krachtig tiotio achterlatend. Tijdens de vlucht is hij te herkennen aan zijn fel witte buikzijde en zijn lange groene poten die dan zelfs voorbij zijn staart steken.

De Vissel

inheemse vogelsoorten (4)
uilen en kerkuilen
(stigidae en tytonidae)

door R. Kromhout van der Meer

Algemeen:

Uilen zijn erg interessante vogels om over te vertellen. Als je je aantekeningen en de naslagwerken doorbladert, stuit je telkens weer op nieuwe, verbazingwekkende feiten. Wist u bijvoorbeeld dat het aantal uilen in een bepaald jaar afhankelijk is van het aantal prooidieren? In een goed muizenjaar „wemelt" het van de uilen. Zijn er daarentegen slechts weinig kleine knaagdieren, dan is ook het aantal uilen niet noemenswaardig groot. Helaas neemt de uilenpopulatie in zijn totaal momenteel voortdurend af. Dit is het indirecte gevolg van de vogelmoord in Zuid-Europa. De prooidieren eten met vergiften bespoten granen. De uilen op hun beurt voeden zich weer met deze „wandelende insecticiden". Het vergif wordt bij de vetvoorraad van de uilen opgeslagen en in tijden van voedselschaarste, als de reserves worden opgebruikt, komt het vergif in het bloed. De gevolgen zijn katastrofaal.
De meeste uilen jagen 's nachts en in de schemer. Slechts enkele soorten fourageren zij zonlicht. Ze behoren tot de Stootvogels, hebben een scherp gezichtsvermogen en een zeer goed gehoor.
Uilen hebben een plat gezicht en grote ogen in de kop. De haaksnavel zit gewoonlijk verborgen achter de veren op de kop. Dat schijn bedriegt, blijkt wel uit het feit dat veel soorten oorpluimen hebben. De echte gehoororganen bevinden zich dieper in de kop, onder het verenkleed. De beide geslachten hebben een gelijk verenkleed, behalve bij de dwaalgast sneeuwuil. Kleine uilen vliegen aanmerkelijk sneller dan grotere soorten. Uilen broeden vaak in nesten die verlaten zijn door andere vogelsoorten. Ook wordt er wel op de grond genesteld en in gebouwen of in boomholten. De witte, al dan niet glanzende, bijna ronde eieren worden gelegd met tussenpozen van enkele dagen. Uilen zijn nestblijvers.
Hoe interessant en aanlokkelijk het ook is, laat nestelende uilen altijd met rust. Natuurfotografen verstoren de broedende vogels ook niet. Zij nemen hun positie in op enkele tientallen meters afstand van het nest en kunnen met behulp van telelenzen toch prachtige close-ups maken. De bemoeienissen van de mens waren er ook de oorzaak van dat de prachtige Oehoe, met zijn 70 cm de grootste der Strigidae, uit de lage landen verdween.

De soorten:

Achtendertig centimeter lang is de **Velduil** en we delen hem in bij de middelgrote uilen. Het gehele jaar komt dit dier in Nederland voor. Het is helaas een soort die nog geen 150 broedparen telt. Het aantal broedparen is overigens afhankelijk van het aantal veld- en woelmuizen. De oorpluimen zijn slecht te zien. Een belangrijk uiterlijk kenmerk vormen de lange vleugels. De rug is donker gestreept roestgeel. De buikzijde is lichter. Twee gele ogen steken fel af tegen het donkerbruine gezicht. De vlucht is regelmatig golvend. De soort zit veel op de grond, waar hij ook zijn nest bouwt. Het is de enige uil die nestmateriaal gebruikt. Omstreeks half april worden de eieren gelegd. Het legsel varieert van drie tot zeven eieren. Ze worden met onregelmatige tussenpozen gelegd. Het wijfje broedt reeds vanaf het eerste ei, de leeftijdsverschillen van de jongen kunnen dus groot zijn. Het gebeurt niet zelden dat de laatstuitgekomen kuikens bezwijken aan een voedseltekort. Ook overdag wordt er wel op veldmuizen gejaagd, als er veel muizen zijn soms in groepen van enkele tientallen exemplaren. Lange tijd voordat ze kunnen vliegen, verlaten de jongen het nest.
De herfsttrek duurt van september tot oktober, de voorjaarstrek vindt plaats in de maanden maart april en mei. Velduilen komen veelvuldig voor op vochtige plaatsen.

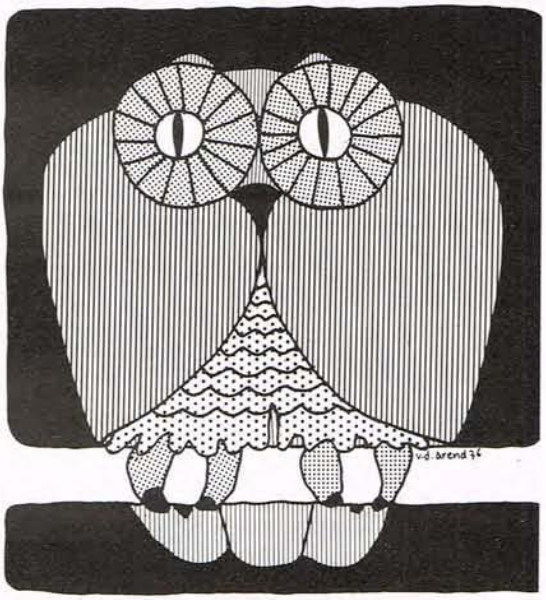

De **Kerkuil** is vierendertig centimeter en jaagt uitsluitend na zonsondergang. Hoewel het geen talrijke broedvogel is, nestelen er toch tienmaal zoveel paren als van de velduil bij ons. Voedsel: knaagdieren, insekten en kikkers. Heeft langere vleugels en poten dan de Bosuil, welke we later bespreken. Open vlakten met verspreide bomen en struiken vormen de biotoop van deze vogel. Het witte gezicht, sluier genaamd, heeft de vorm van een hart. De ogen liggen vrij diep in de kop. Een grijsgele rug en een gele buik en kop maken het geheel tot een compleete vogel. De kerkuil heeft geen oorpluimen.
Volwassen vogels trekken niet. De trek van de jongen duurt van september tot oktober en van maart tot april.
De 4 tot 8 witte eieren worden in april op een kale

ndergrond gelegd. Dertig lange dagen zit het wijf- steevast op haar kuikens in wording. De kerkuil een van de weinige uilensoorten welke in de na- ijheid van mensen leven. Dit komt hen overigens uur te staan, want ze worden maar al te vaak door et overontwikkelde wezen gedood.

e **Ransuil** heeft langere oorpluimen dan de velduil. eze zijn echter vrijwel niet te zien. Ook deze soort een nachtvogel. Overdags vertoeft hij het liefst dichte coniferen. Twee oranjegele ogen met ruine pupillen in de dikke kop onderscheiden hem an andere soorten. Zijn schuilplaats ontdekken we emakkelijk door de braakballen onder zijn roest- oom. Als er jongen zijn en als het wijfje broedt, eept het mannetje voedsel aan. Zij voedert de ngen. Het aantal ransuilen is ook weer sterk fhankelijk van het aantal veldmuizen.
eze uil is een vrij algemene broedvogel. Een deel an de vogels trekt weg, terwijl de andere helft tot e standvogels behoort. Op het dieet van de rans- il staat de huismus bijna bovenaan, achter de eine zoogdieren. Met de regelmaat van een klok ordt er elke 48 uur een ei gelegd. Als het legsel ompleet is, liggen er meestal 5 of 6 eieren in het est. Ook bij deze uil broedt het wijfje reeds vanaf et eerste ei.

e op een na de laatste te behandelen inheemse uil de **Steenuil.** Vaak kunnen we het dier observeren, s hij op een paaltje in een weiland rust. Dit doet j niet om op te vallen, maar op die manier kan hij e hele omgeving overzien. De kop kan namelijk en halve slag gedraaid worden naar beide kanten. ls het begint te schemeren gaat de steenuil op cht. Net als de torenvalk hangt hij dan biddend de lucht. Niets ontgaat zijn scherpe ogen. Insek- n, kikkers, muizen en jonge vogels moeten het ntgelden als ze voor zijn lens komen. In boom- aarden en vooral in knotwilgen nestelt de soort raag. Het is een redelijk talrijke broedvogel. In renge winters sterven er erg veel steenuilen. Maar, oor ik sommigen al zeggen, we hebben geen renge winters meer, dus kan deze soort zich on- edreigd voortplanten. Vergeet het maar! De oor- aak van een grotere sterfte dan goed voor ze is, enen we weer te zoeken bij de landbouwvergiften. it zelfde is nog duidelijker te merken bij de **Bosuil.** eze soort neemt de laatste jaren steeds meer in antal af. Zonde, want het is een pracht van een ogel. Het verenkleed bestaat uit diverse kleuren: ruin, geel en oranje. Grote, zwarte ogen heeft hij geen oorpluimen. Vooral loofbossen vormen de otoop. Als de duisternis invalt en we wandelen oor een rustig bos, dan is er een grote kans dat e de roep horen: „oe-hoe-oe-hoe-oeh". Heel sterk zien is dat de soort tot de roofvogels behoort. an elke poot zitten vier sterke klauwen. Met de achtige snavel erbij vormen dit prima werktuigen n een prooi in stukken te scheuren. Als de jongen elfstandig zijn, verlaten ze het territorium van de uders. Alleen zij zwerven weg, de ouders verlaten e broedplaats niet.

olgende maand deel 5 uit deze serie: RIETZAN- ERS.

Vervolg van pag. 213

Mussen zijn gek op het nemen van een zandbad. Is er geen mogelijkheid een deel van de kooi of de volière met een zandlaag te bedekken, dan is een badschaal, zoals zojuist werd genoemd, uitstekend geschikt door deze met zand te vullen.
Ook moeten we niet de verlichting uit het oog verliezen. Elke vogelliefhebber weet uit ervaring hoe belangrijk licht is, zowel dag- als zonlicht, want hierdoor nemen levendigheid, broedlust enz. enorm toe en ook de rui verloopt er sneller door.
In het lichtarme winterhalfjaar zal men dan ook niet schromen veel licht te verschaffen. Trouwens aan licht dient men het gehele jaar ruime aandacht te schenken. Exoten hebben 12 tot 14 uur een flinke belichting nodig. Ondervinding heeft me geleerd, dat een neonlamp van 20 Watt per vierkante meter oppervlakte voldoende is. Dit moeten een Normaal- of Warmton-witte buis zijn. Gro-Lux of L-Fluora-buizen stralen lang niet zo helder en kunnen hoogstens als infraroodlamp worden gebezigd. Zeer helder daarentegen zijn de sedert 1973 uit Amerika afkomstige 'True-lite'-buizen, die het volledige spectrum van natuurlijk daglicht weergeven, inclusief het voor de gezondheid zo belangrijke ultraviolet en infrarood. Ik gebruik ze reeds geruime tijd en met goede resultaten.
In 1974 verscheen van Horst Bielfeld een boek over prachtvinken, dat hij nu heeft laten volgen door een tweede deel over exotische zaadeters, onder de titel 'Weber, Witwen und Sperlinge', waaraan dit uittreksel is ontleend (160 blz. met 47 kleurenfoto's; prijs DM 28,—. Verlag Eugen Ulmer, Postfach 1032, 7000 Stuttgart 1). Hierin vertelt de auteur zijn ervaringen met deze vogels en geeft niet alleen adviezen wat betreft de aanschaf en de inrichting van de kooien of volières, maar tevens de keuze van de soorten (waaronder enige zeer twistzieke en onverdraagzame zijn), de juiste voeding, wat te doen bij ziektegevallen en hoe met de vogels te kweken zonder al te veel geld kwijt te raken. Maar ook voor degene die om de een of andere reden geen vogels kan houden, is het uitermate interessante lectuur en — niet in de laatste plaats om de fraaie kleurenafbeeldingen — is het een uitstekend geschenk voor iedere natuurliefhebber.

Vervolg van pag. 220

van een geslaagde kweek **nooit** zekerheid. En nochtans heb ik verleden jaar, ergens op een plaats in Nederland, kunnen constateren hoe eenvoudig somtijds, en dit in tegenstelling met wat voorafgaat, zij tot kweken kunnen overgaan.
Van alles wat ik m.b.t. deze vogels gezien en onthouden heb is dat, wanneer zij tijdens de paringsperiode dicht bij mekaar blijven, mekaars gezelschap zoeken, men dan wel een gunstig kweekresultaat zal mogen verwachten.
Er worden 4 tot 7 eieren gelegd (meestal 4 à 5) die alleen door de pop bebroed worden. Het uitkippen uit de eieren moet men verwachten na een broedtijd van ± 21 dagen, de jongen verlaten het nest na ongeveer een maand, dus zoals bij de rosella's.
Wie neemt nu de pen om zijn eigen ervaringen eens neer te schrijven?

wat lezers schrijven

Onze belevenis met een jonge kievit

Half juni bracht mijn man een klein kuikentje mee naar huis. Hij had het diertje in Enschede op straat gevonden. Op de rug was het beschadigd. Zeker aan een of ander roofdier ten prooi gevallen en weer verloren. Het was niet ouder dan een paar dagen, de snavel was nog zacht en het had nog donsveren. We hebben het diertje warm gezet en gevoed met tubifex (visvoer). De volgende dag zijn we begonnen met het geven van gedroogde insekten. Toen de rug van de vogel weer aardig geheeld was, ben ik met hem naar een dierenasiel in Haaksbergen gegaan, omdat we niet wisten wat voor soort vogel het was. Toen ik hem liet zien kreeg ik te horen dat het een kievit was en dat het nooit zou lukken om hem groot te brengen omdat we het juiste voer niet zouden kunnen verstrekken.

Maar ja, wat moet je dan. Ik heb het maar weer meegenomen met het voornemen er goed voor te zorgen. Weldra kwam er enige groei in en het diertje kende me al precies. Ze riep dan ook alleen maar als het voer op was. Ik gaf toen torretjes, spinnen, gedroogde insekten, miereitjes en als aanvulling kleine stukjes rundergehakt. Alles werd met graagte verorberd. Soms mocht ons „Pietje" in de kamer door het wandmeubel lopen, dan konden wij hem rustig zitten bekijken.

Na ongeveer 6-7 weken was het kennelijk volgroeid en brak de tijd aan dat we hem zijn vrijheid zouden teruggeven. Op de eerste zondagmorgen in augustus zijn we op pad gegaan. Ergens buitenaf, in een weiland vol met kieviten, hebben we hem losgelaten. Meteen begon hij in het gras te pikken, zijn kuif rechtop. Hij keek wel naar zijn soortgenoten, liep naar ze toe, keek weer naar ons en kwam terug. Zo ging dat steeds opnieuw en op het laatst zijn we maar weggegaan.

Die zelfde middag zijn we weer eens gaan kijken. De hele troep was toen bij elkaar. Er kwam één alarmroep van een van hen en de hele groep ging de lucht in op één na, die bleef zitten. Ik heb heel hard „Pietje" geroepen waarop hij zich oprichtte en in onze richting keek. Dat was een leuk moment. Even later kwamen de andere weer terug. We zijn daarna nog verscheidene malen wezen kijken. We hebben hem met een gerust hart achtergelaten en zijn ervan overtuigd dat hij het gehaald heeft.

Annelies ter Horst-Wijlens, Neede.

MR. MOBBS EN ZIJN BRILVOGELS

Dear Mr. Mobbs,

Uw artikel over Zosterops vind ik uit een wat gemakkelijke hand geschreven, want de ervaringen met deze overigens plezierige vogeltjes zijn toch wel problematischer dan u suggereert.

Het houden van een enkel stel mag dan geen problemen geven, een zwermpje houden behoort tot de onmogelijkheden, tenzij misschien in een zeer kleine ruimte, bijv. een vitrine. In een volière met andere vogels zijn ze ten opzichte van die andere goed verdraagzaam; de moeilijkheden liggen bij de soortgenoten en speciaal bij rijp wordende jongen. Zelfs op zachte dagen in de winter wordt er g jaagd bij het leven.

Of de brillevogel een koloniebroeder is of niet, sta voor mij niet vast, de boeken zeggen er niets ove Als hij koloniebroeder zou zijn maakt dit de probl men echter groter, want een dergelijke biotoop praktisch niet na te bootsen.

Als er gesteld wordt dat de brilvogel een sterk vogel is, kan ik dit onder voorwaarden beamen, moet nl. een flinke ruimte zijn, liefst ook buiten e de voedingsomstandigheden moeten goed zijn. D brilvogel tekent zijn conditie niet of nauwelijks, zitten zelden dik e.d., maar omdat het actieve voge zijn die goed in de veren zitten, zijn zg. verzwakking verschijnselen nauwelijks merkbaar, ze kunnen da ook van de ene op de andere dag het leven late Belangrijk blijft het eiwitgehalte van het voer e omdat het „softbills" zijn houden ze van alles w zacht, sappig en zoet is. Persoonlijk maak ik eivo en universeelvoer zacht door er ongeveer de he aan tahoe (sojakaas) door te prakken. Bovendie geef ik een soort dipsaus in open bakjes, dat eten en drinken tegelijk. De basis van dit papje b staat uit meelprodukten, droge eiwitpoeder en dru vensuiker. In droge vorm maak ik dit voor een pa maanden tegelijk klaar, zodat ik alleen maar ee paar lepels, met warm water, drink- en hapkla hoef te maken.

Geef de brillen alle soorten fruit en niet alleen pee wat hun lekkernij bij uitstek is, u weet wel over d broodnodige variatie. Uit de diepvries geef ik ve bessen (vlier-, vuurdoorn-, lijsterbes) maar oo komkommer en watermeloen; na het ontdooien w druivensuiker en water erbij en de bessen een bee je kneuzen. Van allerlei honingwatertjes ben ik a gestapt.

Wat de insekten betreft; zosterops is een insekte zoeker (net als de mezen) en geen vanger. All wat kruipt op tak of blad is voor hem en dan sp ciaal groene insekten, bijv. groene luis, groene rup jes, schuimbeestjes etc., zwarte luis (bijv. op tui bonen in juni) pakken ze ook wel maar niet graag. Hebben ze jongen, dan wordt de jachtlu vele malen sterker; een flinke nachtvlinder gaat dan aan.

Wat het „seksen" aangaat, op dit punt zie ik ni de moeilijkheden van Mr. Mobbs. Men moet niet k ken maar luisteren. Vriend zosterops zingt weli waar binnensmonds, maar goed hoorbaar en reg matig 's morgens en tegen de avond op een vas plaats net als een merel, alleen een aantal decibe minder luid. Een enkele keer gaat de snavel echt wijd open en de zang is dan vol en luid, dit gebe echter sporadisch; ik ben er nog niet achter wel factoren ertoe leiden dat meneer bril soms zo fraaie keel kan opzetten.

Het broeden met brilvogels is een hoofdstuk apa Ik heb ze sinds een jaar of zeven en had met jon importvogels redelijk succes onder niet optima omstandigheden. Met overjarige vogels en met eig gekweekte jongen werd het meer leed dan lief. W veel nesten en veel eieren maar praktisch ge jong op stok te krijgen. Aangezien de import v brillevogels een aflopende zaak is, moeten we blijv proberen om nakweek van nakweek te krijgen.

Emile de Smet, Amsterdam.

het lied van de water-slager

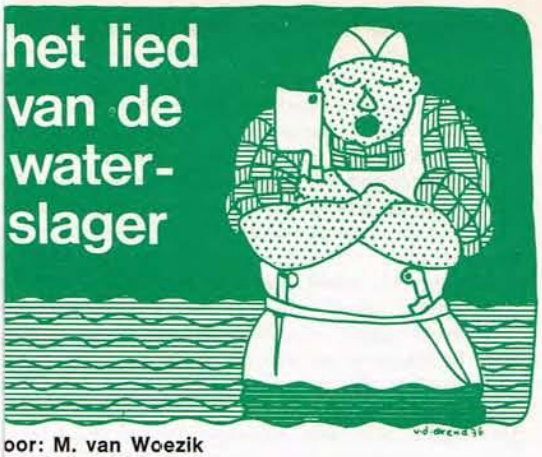

oor: M. van Woezik

hor

e chor is een onderbroken toer. De toongrepen an chor zijn vrij kort en worden met goed hoorbare ıssenruimten gezongen. De opeenvolgende toonrepen vormen de toer, die klinkt als chor, chor, hor, chor. De klinker van de toongreep is o en de ıedeklinkers zijn ch voor en r achter. Ook horen ıij de toer soms zingen met sj voor aan de toonreep. Afwijkingen komen voor èn in verkeerde ıedeklinkers èn in een a als grondtoon. Bij de achtegaal kunnen wij de chor in prachtige toon en ɔrm beluisteren. Hij is derhalve een echte nachteaaltoer en daardoor een sieraad in het lied van de aterslager. Was de chor vroeger een toer die veel erd gehoord; de laatste jaren wordt hij nog maar eel zelden door waterslagers gezongen. Gevolg ervan is dat veel kwekers de chor niet kennen en een korte aanzetknor de chor menen te herkenen. Gezien de bovenomschreven structuur van de hor, zal het een ieder duidelijk zijn, dat dit op een isverstand berust.

ɔldoende chor wordt beloond van 1 tot 2 punten, ɔede van 3 tot 4 punten en zeer goede van 5 tot 6 ınten.

nor

tegenstelling tot de zojuist besproken chor is de ıor, d.w.z. de ronde knor, die wij het meest in het ed van de waterslager horen, een ononderbroken ıivere roltoer. Bij de harzervogels, waar de knor en hoofdtoer is, komen variaties voor als holknor, oekknor, kollerknor en klingelknor, doch bij de aterslager horen wij meestal de ronde knor en nu ı dan een kloekknor. De ronde knor is in het lied ın de waterslager het meest gewenst. De toonepen aaneengeregen, zonder onderbreking, noeen wij een schroevende knor. De grondtoon of inker van een goede knor is o of oe. De medeinkers zijn kn en r. Een goede knor wordt steeds et gesloten snavel gezongen. De knor kan afwijen van de goede vorm, door verkeerde medeklinrs en als hij wordt gezongen met de grondtoon e of ee.

en knor waarvan de toongrepen niet goed aanensluiten noemen wij los. Als er water in de knor ɔorbaar is noemen wij hem waterig. Een knor met ırkeerde medeklinkers kan klapperend zijn. Indien e grondtoon op a wordt gebracht is hij vlak. Met e grondtoon ee noemen wij hem breed.

Al deze afwijkingen van de goede vorm of toon maken de knor minderwaardig, naar verhouding tot de mindere muzikaliteit. Een ideale knor is gesloten, diep, klankvol, krachtig, niet te kort en bij onze waterslager ook weer niet te lang.

Een voldoende knor krijgt 1 tot 2 punten, een goede 3 tot 4 en een zeer goede 5 tot 6 punten.

Staaltonen

Staaltonen zijn een typisch kenmerk van het waterslagerlied. Een waterslager die geen staaltonen brengt, kan, al is hij overigens nog zo mooi, toch niet geheel bekoren. Staaltonen bestaan uit onderbroken toongrepen, met flinke tussenruimten, waarvan het staal, de naam zegt het reeds, een integrerend deel uitmaakt. Zonder behoorlijke naklank van elke slag, derhalve geen staaltonen.

Dikwijls horen wij fluiten, die evenals de staaltonen, geslagen worden doch waarvan de naklank ontbreekt en dit blijven, ondanks de geslagen vorm, fluiten, en zijn geen staaltonen. Staaltonen klinken als het slaan op een holle buis of op een ander voorwerp waaruit naklank ontstaat. Staaltonen kunnen in alle toonhoogten worden gezongen. Goede staaltonen hebben de medeklinker t of tj voor en ng achter de toongreep, met de grondtoon o, oe of u. Indien de staaltoon wordt gebracht met de klinker o, dan spreken wij van tjonken.

Zelden horen wij deze diepe toonvorm, maar de laatste jaren komen zij weer tevoorschijn en dat betekent een grote aanwinst voor de schoonheid van het lied. Afwijkingen in vorm en toon van staaltonen zijn er vele: verkeerde medeklinkers, te hoog op i, plat met a als grondtoon, klankloos, met de grondtoon eu of ieu, te snel geslagen, zijn alle vormen die de waarde van staaltonen verminderen, naar verhouding tot het mindere muzikale effect. Zeer hoge en spitse staaltonen kunnen soms voor strafpunten in aanmerking komen.

Staaltonen worden gewaardeerd als volgt: voldoende 1 tot 2 punten, goede 3 tot 4 en zeer goede van 5 tot 6 punten.

Indien echter staaltonen vallen onder de benaming tjonken en deze van zeer goed gehalte zijn, kan aan de toer 7 tot 9 punten worden toegekend.

Fluiten

Fluiten zijn langgerekte onderbroken toongrepen. De onderbreking van de toongrepen bij fluiten moet vrij groot zijn, terwijl de grondtoon van behoorlijke lengte moet zijn. Fluiten hebben, behalve soeten en woeten, het langzaamste ritme van alle toeren van het waterslagerlied.

De structuur van fluiten is zeer eenvoudig, aangezien zij slechts bestaan uit eenvoudige, geheel op zichzelf staande toongrepen en gevormd worden door één klinker, voorafgegaan door één medeklinker. De grote welluidendheid wordt veroorzaakt door diepe, volle klinkers en weke, zachte medeklinkers. Zeer goede fluiten hebben de klinkers o en oe, terwijl fluiten met de klinker u als goede fluiten kunnen worden aangemerkt.

Als medeklinker is de d of t te prefereren. De meeste waterslagers hebben verscheidene soorten fluiten in hun lied. Dikwijls horen wij naast prachtige diepe fluiten in een zelfde lied enkele hoge spitse fluiten die wij als fouten moeten straffen.

Vervolg op pag. 234

ervaringen met saruskraanvogels in dierenpark wassenaar

Saruskraanvogelhen op haar kleine nest (rechts) en de haan die zijn kuiken van nog geen dag oud aan het voeren is

Het was in juni 1964, dat wij een volwassen paar van deze prachtige kraanvogels in ons bezit kregen. De vogels (die aangetroffen worden in het grote gebied, dat zich uitstrekt van West-Pakistan tot Thailand) waren in het wild gevangen. Het mannetje was duidelijk van het vrouwtje te onderscheiden. Het mannelijk exemplaar was wat groter en had wat meer zwart op de kop. Omdat deze kraanvogels pas in het vijfde of zesde levensjaar aan broeden toekomen, was het voor ons van belang een volwassen paar te hebben. Desalniettemin werd ons geduld wèl op de proef gesteld.

Wij plaatsten de vogels op een terrein van 50 bij 30 meter, grenzend aan het Dierenpark en niet toegankelijk voor het publiek. Op dit terrein bevonden zich geen andere dieren. Er stonden enkele grote fruitbomen tussen wisselend hoog en laag onkruid en gras.

Door het terrein liep een sloot, ca. 5 meter breed, met aan één zijde een lage, hier en daar modderige oeverrand. Het terrein was zeer zonnig. Zodra d vogels enigszins aan hun omgeving gewend ware konden wij hun baltsspel waarnemen. Deze balt spelen bestaan uit een opgewonden dans, waart het paar met klapperende vleugels, afwisseler diepe buigingen en hoge sprongen maakt. Ook wor in kleine kringen om elkaar heen gerend en son wordt met de snavel een takje, een veertje of ee graspol in de lucht geworpen. Daarbij laten de voge doordringende schatergeluiden horen. Zij doen d gelijktijdig. De kreet van het mannetje heeft ee lager geluid, zoiets als „krrraa"; van het vrouwt is de kreet hoger, ongeveer als „krrrie" of „krrree Deze baltsspelen vonden het hele jaar door plaa waaruit blijkt, dat zij niet aan een bepaalde broe periode gebonden waren.

Wij hadden ons veel voorgesteld van de fok v deze kraanvogels, want naar onze bescheiden m ning was het terrein, waarop wij de dieren hadd ondergebracht voor dit doel uitermate geschikt. de vrije natuur bouwen deze vogels hun nest imme bij het water en dikwijls zelfs op een eilandje.

Desondanks hebben wij 9 jaar lang tevergeefs een nakomelingschap gewacht.

Toen besloten wij — zij het met enige tegenzin de kraanvogels naar een andere omgeving over brengen. Dat gebeurde in augustus 1972 en on keus viel op een midden in het Dierenpark geleg verblijf van 35 bij 25 meter, waar drie Nilgau Ar lopen aanwezig waren. Daar staan enkele grote e doornbomen en kort, door de Nilgau's begraa gras. Tussen het nachthok van deze dieren en buitenren zijn er nog twee kleine buitenrennen, iec metende 10 x 12 meter, waar de Nilgau's gevoede worden. Door de vele grote bomen buiten de r is er 's morgens en in de late namiddag geen zo

Toen wij eigenlijk de hoop op fokresultaten alla hadden opgegeven, werden wij op 16 juni 1974 l verrast door de vondst van één ei in de verste hc van het verblijf. Van een nest (dat volgens „l boekje" 75 à 100 cm breed en 50 cm hoog zou mo ten zijn) viel niets te bespeuren. Slechts hier daar lag een takje, zo op het oog achteloos ne geworpen. Het ei was vuilwit met vooral aan stompe zijde kleine roodbruine vlekjes.

Het mannetje was plotseling agressief geworc tegenover de Nilgau's, die daarom in één van buitenrennen bij hun nachthokken werden afgez derd. Die agressiviteit strekte zich ook uit tot

Saruskraanvogelkuiken 1 week oud met zijn ouders op zoek naar regenwormen

Saruskraanvogelbroedpaar met hun kuiken van één week

erzorger. Als deze het „nest" dichter dan 10 à 15 ıeter naderde ging het mannetje woedend tot de anval over. Met wijd uitgespreide vleugels en naar ıeneden gerichte snavel rende hij krijsend op de erzorger af. Alleen met een resoluut naar voren ehouden bezem lukte het de verzorger dichter bij e komen. Het mannetje pikte dan wel woest in de ezem.

lu legt moeder kraanvogel over het algemeen 48 ur na het eerste een tweede ei. Wij constateerden erst 5 dagen later de aanwezigheid van dat twee-e ei, maar omdat wij de vogels zo weinig mogelijk ilden storen, is het zeer goed mogelijk, dat het al en dag eerder gelegd was. Beide vogels wisselden lkaar af met broeden en hielden daarbij de om-

onge saruskraanvogel (3 weken) wordt door e ouders gevoerd

eving waakzaam in het oog. Aan de verdere bouw an het nest deden zij echter niets, ofschoon daar-oor voldoende materiaal aanwezig was.

l met al waren wij toch niet erg hoopvol ten aan-en van een resultaat. Een paring hadden wij nog oit gezien en hoewel 9 jaar lang baltsspelen had-en plaatsgevonden, had dit niet tot resultaten ge-id, terwijl de vogels inmiddels ca. 15 jaar oud oesten zijn.

aar ons pessimisme was ongegrond. Op 24 juli 974 werd een jonge kraanvogel geboren. Hij was og geen 20 cm lang en had een kort, geelbruin onskleed, dat — in tegenstelling tot zijn ouders — ok de kop volledig bedekte. De kop was naar ver-ouding groot, de nek kort en de tenen lang. De erste dagen waren de voeten en de kniegewrich-n sterk gezwollen. De vrij grote ogen waren bruin-vart van kleur, terwijl die van de ouders helder od zijn.

het nest werd niets van de eierschaal terugge-nden; waarschijnlijk was die door de ouders op-geten. Het vrouwtje bleef het tweede ei verder be-oeden, maar het mannetje loste haar niet af. Of et mannetje dit 's avonds wel deed, konden wij et vaststellen, omdat wij in het donker niet het sico wilden lopen de vogels te storen door het nest cht te naderen. In de eerste dagen liep het jong er onbeholpen rond en verwijderde zich nooit eer dan ca. 3 meter van het nest. De ouders zoch-n zelf het voedsel op en reikten het dan met de avel aan de meelopende jonge kraanvogel aan, e het voorzichtig overnam.

Overigens werd de ouders én het jong vijfmaal per dag voedsel verstrekt. Dit voer bestond voor de helft uit gemengde graankorrels, aangevuld met gekookte rijst en gekookte maïs, gehakt vlees, hard gekookt ei, enkele gehakte zeevisjes, meelwormen en gedroogde garnalen. Voor het kuiken werd dit voedsel nog aangevuld met een Multi-vitamine-mengsel: „Supravit" en extra vitaminen A-D en kalk. Al na twee dagen zagen wij dat het jong zelf uit een laag waterbakje dronk. Bovendien namen wij waar, dat het jong regelmatig regenwormen door de ouders aangeboden kreeg. Zij zochten deze wormen in de ren op door met hun snavel op allerlei plaatsen in de grond te porren; hun poten gebruikten zij daarbij niet.

Reeds de eerste dagen liet het jong zijn stemgeluid horen; een krachtig „wiet-wiet" en soms een meer rollend „rriet-rriet"-geluid, wat op 50 meter afstand goed hoorbaar was

Nog steeds broedde de moeder op het tweede ei, terwijl het jong dikwijls zijn toevlucht onder moeders vleugels zocht. Maar een paar dagen later liet de moeder het tweede ei in de steek, dat onbevrucht bleek. Ondanks het feit, dat de ouders (vooral de man) door kleine voorvallen opgewonden geraakten trok het jong zich hier weinig van aan. Het scheen geen angst te kennen, want het rende nooit weg en probeerde zich nooit te verstoppen voor de verzorger.

Nadat het nest verlaten was, ging de moeder tegen de avond altijd in het midden van het verblijf zitten

Saruskraanvogelkuiken met ouder, 6 weken oud en reeds 1 meter lang!

Jonge Saruskraanvogel met één van de ouders (jong: 3 maanden)

en kroop het jong onder haar vleugels om dan te gaan slapen. Waarschijnlijk had deze plaats in het midden de voorkeur om een goed overzicht naar alle kanten te hebben. Begin augustus begon het jong zelf voedsel van de grond op te pikken, ofschoon het meeste voedsel door beide ouders met de snavel aan het kuiken werd aangereikt. Van tijd tot tijd lieten de ouders weer hun trompetgeschetter horen, maar baltsdansen vonden niet plaats.
Ongeveer een maand na de geboorte was het jong ca. 70 cm lang, gemeten in normale houding tot en met de kop. Na anderhalve maand bedroeg die lengte reeds 100 cm. Het kuiken gedroeg zich steeds zelfstandiger en ging steeds vaker op eigen houtje op stap door het verblijf. Alleen bij zware regenbuien zocht het bescherming onder moeders vleugels. Het was overigens opvallend, dat het jonog vaak een soort hurkhouding aannam, zoals bijvoorbeeld maraboes doen, iets dat wij bij de ouders nog nooit hadden gezien.
Op 12 september 1974, toen het kuiken 7 weken oud was, kwamen de eerste grijze veertjes door zijn geelbruine donsveren, vooral op de vleugels. Het mannetje was nog steeds agressief tegen ieder, die te dicht bij het kuiken wilde komen. Soms ging het mannetje daarbij snel trappelen, terwijl hij de kop vlak bij de grond hield.
Na 2 maanden mat het kuiken al 120 cm en na $2^1/_2$ maand was de lengte reeds 135 cm. In die tijd begon hij zijn eerste vliegoefeningen te houden door flink met de vleugels te slaan en op deze manier iets van de grond te komen. Daarbij was het goed zichtbaar, dat de vleugelslagpennen al behoorlijk ontwikkeld waren.
Nu was het mannetje wat minder agressief geworden, wanneer vreemden zijn verblijf betraden. Kennelijk vond hij, dat het jong zijn eigen boontjes wel kon doppen. Nog steeds nam het kuiken vaak zijn typische hurkhouding aan en hoorden wij het regelmatig piepgeluiden maken.

In die tijd begonnen de ouders hun baltsspele weer uit te voeren, waarbij het jong opgewonden i de buurt ging staan en de indruk gaf zelf mee t willen doen.
Drie maanden na de geboorte was het kuiken bijn even lang als de ouders. Zijn hals begon behoorlij grijs te worden, waardoor alleen de kop nog d jeugdkleur had. Ook de snavel was nog geel e een stuk korter dan die van de ouders.
Toen het jong bijna zes maanden oud was, bleek d kop nog roestbruin bevederd te zijn in plaats va onbevederd met een rode en grijze huid.
De grijze vleugelslagpennen eindigden nog niet i witte punten. Nog steeds probeerde het jong voec sel uit de snavel van de ouders over te nemen, a hoewel deze het niet meer aan het kuiken aanboder De typische kuikenkreet werd van tijd tot tijd no gehoord.
Maar in maart 1975 was het jong dan volwassen e dat betekende, dat de ouders het niet meer als hu kind maar als een rivaal gingen beschouwen, iet wat bij de meeste in de natuur levende vogelsoo ten ook het geval is. Daarom moesten wij — o vechtpartijen te voorkomen — het nu volwasse jong van de ouders verwijderen en in een ande verblijf onderbrengen. Hetgeen geschiedde.
Ook verleden jaar verraste het saruskraanvog ouderpaar ons met een tweetal kuikens, die nu d weg naar de volwassenheid zijn ingeslagen. Or doel, de fok van de saruskraanvogel, is dus uiteinde lijk bereikt.

OUDE TIJGERVINK

spaarzaam levend, zit hij op de stengel
beschermd onder het grote blad,
dragen zijn schubbige poten
zijn vleugels hem nauwelijks verder
dan het zaad en de waterbak.
trouw aan zijn plaats zingt hij elke morgen,
en riedelt een riedeltje vinkenbestaan,
welluidend steeds, wel minder luid,
ruilt hij de dagen voor nachten
slaapt zeer gerust naar zijn laatste slaap.

tekst: emile de smet
tekening: stephan de smet

onze ervaringen met afrikaanse soorten

geelstuitedelzanger

door Ch. van der Hoven

'at de kleur van de veren betreft is de Geelstuitdelzanger de Assepoes onder de Afrikaanse Prachtnken, maar met zijn zang is hij hen alle de baas. ɔch zie je dit vogeltje maar bij weinig liefhebbers ı de oorzaak zal wel de geringe import zijn, waarɔor ruilen om alsnog een koppel te krijgen bijna ımogelijk is. Alleen aan de zang is te horen wat ɜn man is, daar men aan de veren het onderscheid ssen de geslachten niet kan zien.

aart 1973 zag ik bij een handelaar enkele pas ɜïmporteerde Geelstuitedelzangers en het kostte ɜel wat tijd voor ik er twee had gekocht. Er was ts verschil in kleur en ik hoopte dat het een koppel ɔu zijn. Het geluk was met mij, want nadat ze een ɜar maanden in de buitenvolière hadden doorgeɾacht bleken het inderdaad man en pop te zijn, al as het geslacht juist anders dan ik had gedacht. egin oktober begon de bouw van een nest in een erstruik, maar jammer genoeg stond die in de open ıitenvolière. Drie eieren werden gelegd en het ɾoeden begon, doch door storm en regen werd het ı een paar dagen een mislukking, want de vogels ɜten het nest in de steek.

mdat ik voorzag dat het niet meer zou gaan om ıiten te broeden in verband met de naderende inter, verhuisde het koppel naar de broedkamer in ıis, waar ze in een broedkooi van 40 x 30 x 35 cm ɜrden gezet, geen grote ruimte dus. Na twee maanden maakten de vogels nog geen aanstalten om te gaan nestelen, hoewel ze de beschikking hadden over een open en een gesloten nestkastje. Van een kennis kreeg ik toen de raad om een klein zwart plastic bloempotje tegen de achterwand te hangen. Ik deed dit, want in onze mooie sport hangt geluk of pech dikwijls af van een kleinigheid. Bij mij was dit ook het geval, want na twee weken begon het popje een nestje in de bloempot te bouwen van hooi en wollen draden. De man trad daarbij op als architect en hielp ook nog een klein beetje mee met de bouw. Enkele dagen na het gereedkomen legde het popje er drie eitjes in en begon te broeden. Het mannetje voerde haar af en toe op het nest en ging ook op de eitjes zitten als zijn vrouwtje ging eten. Na dertien dagen broeden lagen er twee jongen in het nest, terwijl ik later zag dat er in het overgebleven ei een dood jong zat.

Voor mij kwam nu het grootste probleem, want waarmede zouden de jongen worden gevoerd? Als er jongen geboren worden wil je ze ook graag groot zien worden. Ik gaf de vogels, naast het gewone zaad, oud wittebrood met melk en geweekt tropenzaad, want midden in de winter heb je geen half rijpe onkruidzaden. Van het brood werd niets gegeten, maar het geweekte tropenzaad was erg in trek. Ik zag dat de ouders het negerzaad daarin het eerst opaten en dit bracht mij op het idee geweekt negerzaad te geven inplaats van brood. Het leverde mij sukses op, want na 2½ week verlieten de jongen het nest, nadat ik 6 dagen na de geboorte ze voorzien had van een Bondsring. Toen ze 6 weken oud waren aten ze zelf en zette ik ze apart.

Ongeveer een week daarna begon het popje weer te nestelen in dezelfde bloempot, waarbij de man net zoveel hielp als de vorige keer. Enkele dagen na het gereedkomen van het nest werden er nogmaals drie eieren gelegd en na het uitkomen zag ik, dat er nu drie jongen waren. Ze groeiden goed van het geweekte tropen- en negerzaadmenu en na zes dagen was het hoog tijd om te ringen met 2,3 mm. Ik maakte de ringen zwart en de jongen werden achter elkaar uit het nest gehaald, zodat steeds tenminste twee jongen daarin lagen. De vorige keer had het ringen geen enkele moeilijkheid gegeven, maar toen ik het laatste jong in het nest had gelegd begon de ellende. Het popje wilde op het nest gaan zitten, maar het mannetje joeg haar weg en achtervolgde het door de kooi. Het werd een meer dan gewone vechtpartij en ten einde raad zette ik de man een half uurtje in een andere kooi om wat af te koelen. Dit bleek niet te hebben geholpen, want toen hij weer in de broedkooi was gedaan begon het lieve leven van voren af aan. Hij joeg de pop van het nest en ging met haar vechten dat het niet mooi meer was. Ik had dit nog nooit eerder meegemaakt en omdat ik niets beters wist zette ik de man maar apart, waarna de pop direct op de jongen ging zitten. Aangezien de verlichting nog een kwartiertje brandde ging ik weg met angst in mijn hart, want hoe zou het verder gaan met het voeren van de jongen?

De volgende morgen heb ik eerst de man een uurtje vrij in de kamer laten vliegen, waarbij hij regelmatig aan de buitenzijde van de broedkooi naar de pop

Vervolg op pag. 234

Vervolg van pag. 229
Fluiten kunnen soms in een zelfde toerbeurt stijgend of vallend worden gebracht. Vanzelfsprekend wordt bij een keuring, evenals bij alle andere toeren, de schoonste vorm in een lied naar punten gewaardeerd, terwijl de mindere vormen in een zelfde lied, hoogstens als variatie een punt kunnen bijdragen aan de toerwaarde.
Afwijkingen van de goede vorm en toon bij fluiten zijn legio. Te hoog op i, met de grondtoon a, ee, eu, ioe, iau zijn fluiten dikwijls foutief. Fluiten op eu en e zijn dikwijls neuzig en zeer gevaarlijk in een stam. De medeklinkers ts, tz en s zijn foutief en indien de fluiten klinken als tzi, tsi of si worden deze gestraft.
Ten slotte hebben wij nog de wietfluiten, die door de waterslager graag worden gezongen en die derhalve in onze stammen moeten worden geweerd. Fluiten kunnen zeer mooi zijn, maar een teveel aan fluiten, ook al zijn ze goed, schaden toch het klankbeeld van het lied. 4 à 5 fluiten in een toer geeft het mooiste effect.
Voldoende fluiten krijgen 1 tot 2 punten, goede fluiten 3 tot 4 en zeer goede fluiten 5 tot 6 punten.

Vervolg van pag. 233
zat te roepen. Nogmaals zette ik hem in de kooi, doch weer was het een misser, want nauwelijks terug was het een vechten van jewelste. Ik heb het mannetje toen voorgoed apart gezet, waarna het popje de jongen goed bleef voeren. Ongeveer 4 weken na de geboorte ging er een jong dood, vermoedelijk omdat ze geen kans zag drie jongen alleen groot te brengen. Met twee ging dat wel en zo was ik in het gelukkige bezit van vier jonge, geringde Geelstuitedelzangers. Ik mocht niet klagen over geluk met deze vogels, welke voor de eerste keer in mijn bezit waren.
Ook de minder prettige ervaring met de man was iets nieuws voor mij. Dit was mij nog nooit overkomen en ik had er tevoren nimmer van gehoord. Was het jaloersheid of een overdreven zorg voor de jongen? Laten we het maar op het laatste houden, want anders zijn het rustige vogeltjes die bijna de hele dag hun prachtig gezang laten horen. Het is beslist de moeite waard om te proberen een koppel te bemachtigen en er mee te broeden. Het menu voor het grootbrengen van de jongen weet u al bij voorbaat.

VAN DE LEDENADMINISTRATIE

Het gaat redelijk met ons ledenbestand. De totaalstand blijft vrijwel stabiel. Dat betekent overigens dat er nog steeds vele vogelliefhebbers zijn die niet bij uw vereniging zijn aangesloten. Zoek ze eens op en probeer ze lid te maken. Ons maandblad zal er zeker toe bijdragen dat ze daar geen spijt van zullen hebben. Denk daarbij ook eens aan de bekers die u voor uw vereniging kunt verdienen. Voor elke 5 nieuwe leden 1 zeer fraaie ongegraveerde beker. Succes er mee.
AFDELINGEN: In Dieren waren 2 afdelingen gevestigd welke inmiddels zijn samengevoegd tot één. Een verstandig besluit en wij wensen onze Dierense vrienden alle succes. Aangesloten zijn twee nieuwe afdelingen te weten Cuijk Noord en Maastricht. Van harte welkom beste mensen en ook u wensen wij een goede toekomst. Opgeheven zijn de afdelingen Barendrecht, Loppersum en Venlo.

FAUNAFOOD

EEN PRODUKT VAN JANSEN VOEDERS BV

Voeders speciaal samengesteld voor:
SIERWATERVOGELS (ANSERES) - SIERHOENDER (GALLUS) - KONIJNEN - SCHAPEN - GEITEN PAARDEN - PONY'S - HONDEN.

FAUNA-FOOD VOEDERS zijn volledig en staa garant voor optimale resultaten.

Kies de juiste voeding voor kuikens van sierwate vogels en fazantachtigen, begin hun leven me ANSERES-STARTER en GALLUS-GROEI.

FAUNA-FOOD voeders zijn verkrijgbaar bij:

Nederland:
J. v. d. Meer, Kuzemerweg 17,
Sebaldeburen. Tel. 05946 - 23 35
Codrie B.V., Plaats 8, **Bleiswijk.** Tel. 01892 - 30 44
P. Lamers, Harthoog 1, **Bemmel.** Tel. 08811 - 12 81
fa. v. d. Wardt, St. Jansstraat 47 a,
Laren (N.H.). Tel. 02153 - 8 32 74
J. G. Hilhorst, Molenweg 11,
Geesteren (Gld.). Tel. 05458 - 318
G. J. van Norden, Kerkstraat 28,
Voorthuizen. Tel. 03429 - 15 66
A. Hoekstra, Bruggelaan 60,
Appelscha. Tel. 05162 - 16 77
A. Man in 't Veld, Deventerweg 494,
Apeldoorn. Tel. 055 - 1 40 15
Vliet & Wielinga, Kamerl. Onnesweg 5,
Amsterdam-O. Tel. 020 - 35 37 97
fa. P. Kooi & Sons, „Waterfowlfarm",
't Zand (N.H.). Tel. 02249 - 353
Vogelpark „AVIFAUNA",
Alphen a. d. Rijn. Tel. 01720 - 7 33 00
Van Bakel's Vogel- en Tuinpaleis,
Heesch (N.-Br.). Tel. 04125 - 12 72
fa. H. H. Spee, Fazanterie „VIVONA",
Haelen (L.). Tel. 04759 - 15 10
Vogelpark „Heisterhof", Heisterbrug 30-32,
Schinnen (Z.-Limb.). Tel. 04493 - 14 38
S. Bruineberg, 2e Oostwijkstraat 30,
Steenwijk. Tel. 05210 - 22 08
J. Lekkerkerker, Achterweg 6 b,
Doorn. Tel. 03430 - 33 54
C. Koetsier, Hemweg 1, **Wijdenes.** Tel. 02293 - 529
H. Jansen, Vredenseweg 74,
Winterswijk. Tel. 05430 - 30 85
fa. Vijf Kronen, Lange Brinkweg 96,
Soest. Tel. 02155 - 1 34 07

België
Vogelhandel „'t Vogelhof", Jozef Maroy-Polfliet,
8790 Waregem. Tel. 056 - 6 25 50
Vogelhandel „Het Neerhof", R. Quyrijnen-van Dijk,
2170 Wuustwezel. Tel. 03 - 63 16 85
Henri de Grauwe, Antwerpse Steenweg 83,
9430 Lokristi.
't BAMBOEHOF, Desselgemseweg 33,
8790 Waregem.

FAUNA FOOD een produkt van JANSEN VOEDEF B.V., Postbus 300, HARDERWIJK - Tel. 03410 - 1 53 5

VITALE VOGELS - OPTIMALE KWEEKRESULTATEN - NATUURLIJKE KLEUREN

(in de praktijk bewezen)

Gun uw vogels **zonlicht** uit het stopkontakt.

TRUE-LITE de enige - gepatenteerde - buislamp met het volledige zonnespectrum, incl. het heilzame ultra-violet.

TRUE-LITE

past in standaard armaturen

Watt	lengte in cm
15	45
20	60
30	90
40	120
65	150
+20 PT	60
+30 PT	90
+40 PT	120

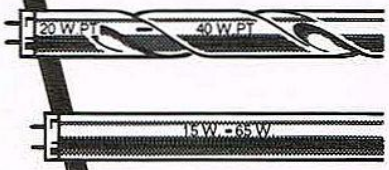

+ PT = getordeerde uitvoering met grotere lichtopbrengst bij gelijkblijvend stroomverbruik.

HARTEVELD HOOS & HEIJERMANS B.V.

Mathenesserlaan 299
Tel. 010 - 77 46 88
Rotterdam

Levering via de handel

ECHT, ZE PROEVEN HET . . .

TOVO

ZE WILLEN NIET ANDERS

en het betere zit niet altijd in een hogere prijs

V.V.R. VOGELVOEDERFABRIEK
KONINGINNELAAN 104
RIJSWIJK Z.H.
TELEFOON (070) 98 34 02

Het boek waar de echte vogelliefhebber zo lang op heeft gewacht

Je hoeft echt niet een kooi of een volière vol vogels te hebben om een ware vogelliefhebber te zijn. Ook met één enkele, vrolijk fluitende kanarie of een lustig er op los kwebbelende parkiet mag je je zo noemen. Tenminste ... als je ze goed verzorgt! Immers, vogels houden kan iedereen, maar ze gepast en goed verzorgen ... daarvoor moet je er wel wat van weten.

En dat kunt u nu, meer dan ooit tevoren. Want het GROOT VOLIÈREBOEK vertelt u alles wat u over uw gevleugelde huisvrienden weten wilt. Dit fraaie boekwerk, geschreven door de bekende auteur Thijs Vriends, geeft u een schat aan wetenswaardigheden en vele praktische wenken voor het verzorgen en kweken van uw huisvogels. Het vertelt over hun herkomst en evolutie, zodat u weet hoe elke vogel in zijn eigen vertrouwde milieu leeft, wat hij eet. U leert hoe ze te huisvesten, welke en hoeveel vogels u moet aanschaffen, welke soorten u bij elkaar kunt plaatsen en welke niet! Het vertelt u over kleur- en zangkanaries, over gezonde en zieke vogels en hoe u ze moet behandelen. Kortom, het GROOT VOLIÈREBOEK is een onmisbare gids als u uw sportieve hobby goed en met plezier wilt beoefenen.

Bovendien laten ruim 200 schitterende kleurenfoto's – waarvan de meeste nooit eerder gepubliceerd werden – u de vogels in hun mooiste verschijning en hun grootste verscheidenheid zien.

160 pagina's met een formaat van 21 bij 29,2 cm, vergaard in een schitterende band, geven u nu, als nooit tevoren, de gelegenheid uw vogelsport optimaal te beoefenen en ervan te genieten!

Bestel daarom vandaag nog het GROOT VOLIÈREBOEK voor een vrijblijvende kennismaking.

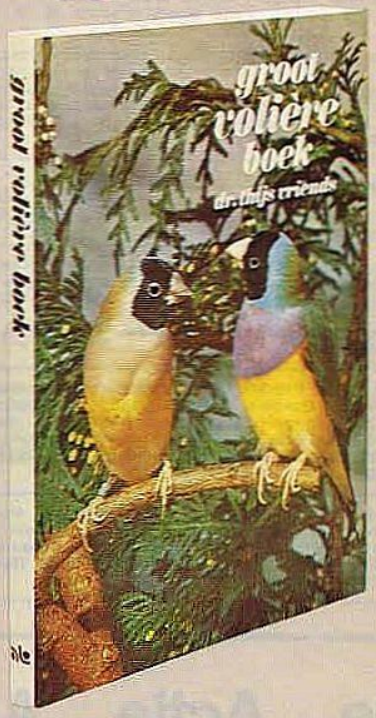

Vraag het 5 dagen gratis op zicht!

HET GROOT VOLIÈREBOEK....

BESTELBON

Ja, graag wil ik het GROOT VOLIÈREBOEK vijf dagen gratis op zicht ontvangen. Als ik het boek daarna behoud, betaal ik de lage prijs van f 39.50 (ik mag het bedrag ook in 2 maandelijkse termijnen van f 19,75 elk voldoen). Als het boek me niet bevalt, stuur ik het u in de originele verpakking terug.

Naam .....

Straat .....

Plaats .....

In open envelop (ongefrankeerd) sturen - of zelf een briefkaartje onder vermelding van LHPF zenden - aan:
AMSTERDAM BOEK, ANTWOORDNUMMER 388, HAARLEM

De Vogelvriendenbrussel

„ANIMALI"

INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK
POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303
TELEFOON 040-113738 - EINDHOVEN

STEEDS VOORRADIG EEN RUIME COLLECTIE TROPISCHE EN ANDERE PARKVOGELS

Vraagt onze uitgebreide nieuwe prijslijst

Vogelliefhebbers bezoekt ons park!
Verkoop ook gedurende het weekeinde!

Amerik. elektr. broedmachientje voor 18 kwartel-eitjes of andere, met handleiding.

f. 35,–

incl. BTW
franko remb.
Vele dankbetuigingen.

VAN WAARDHUIZEN

LEIDERDORP - v. d. VALK BOUMANWEG 204
TELEFOON 071-13 08 37

EDELCHEMIE B.V. PANHEEL
vecht voor een schoner milieu

Fabriceert: NEOFLEX-E-3-X, de beproefde frisse INSECTENDODENDE verf voor uw hokken, volière, broednesten etc.
Het gebruik van insecticide is 100x minder.

Nu ook verkrijgbaar via uw vereniging

NEVEX het nieuwe spuitmiddel op basis van Pyrethrum. Niet schadelijk. In flessen van 1 liter.

Bel ons op:

telefoon 04747-1469 of 04747-1867

A. P. v. GILS

Abcovenseweg 19 - Goirle
Telefoon 04247-1579/1328

In- en verkoop van alle soorten siervogels. Speciaal Australische Vinkjes en Parkieten

Geopend dagelijks 9 tot 12 uur en 13.30 tot 18.00 uur.
Zaterdags tot 16.30 uur - Zondags 10 tot 12 uur.

Vogelhandel REIN v. d. VEEN, Goor

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

Valkparkiet	35,00 pp
Grasparkiet	10,00 pp
Albino en Lutino	10,00 pp
Deens bonte parkiet	10,00 pp
Chin. dwergkwartel	10,00 pp
idem zilver	12,50 pp
Diamantvinken	50,00 pp
Roodkop Gould-Amadines	65,00 pp
Drieki. pap. Amadines	55,00 pp
Siegel druppel astrilde	65,00 pp
Gordinis	10,00 pp
Goudbuikje	12,50 pp
Blauwfazantjes	12,50 pp
Vuurvinkjes	12,50 pp
Mozambieksijsjes	12,50 pp
Saffraanvinken	45,00 pp
Rode kroonvinken	25,00 pst
Spitsstaart amand.	35,00 pp
Zebraduiffjes	35,00 pp
Zwartmasker-duiffjes	20,00 pp
Oevermaijna's	20,00 pst
Mex nonpareil	70,00 pp
Melba. astrilde	60,00 pp
Agap. personata	65,00 pp
Agap. figherie	60,00 pp
Elfen-Astrilde	40,00 pp
Japanse Meeuwtjes	7,00 pp
Diamantduiffjes	20,00 pp
idem zilver	40,00 pp
Zebravinken grijs	8,00 pp
Zebravinken Isabel	8,00 pp
Gordelgrasvinken	40,00 pp
Halsband park.	45,00 pp
Valkparkiet	80,00 pp
Bandvinken	7,00 pp

's Maandags de gehele dag gesloten - 's Zondags van 09.00 tot 13.00 geopend.
Verzending onder rembours. - Vracht rekening koper.

Vraag uitgebreide prijslijst.

CéDé eivoeders

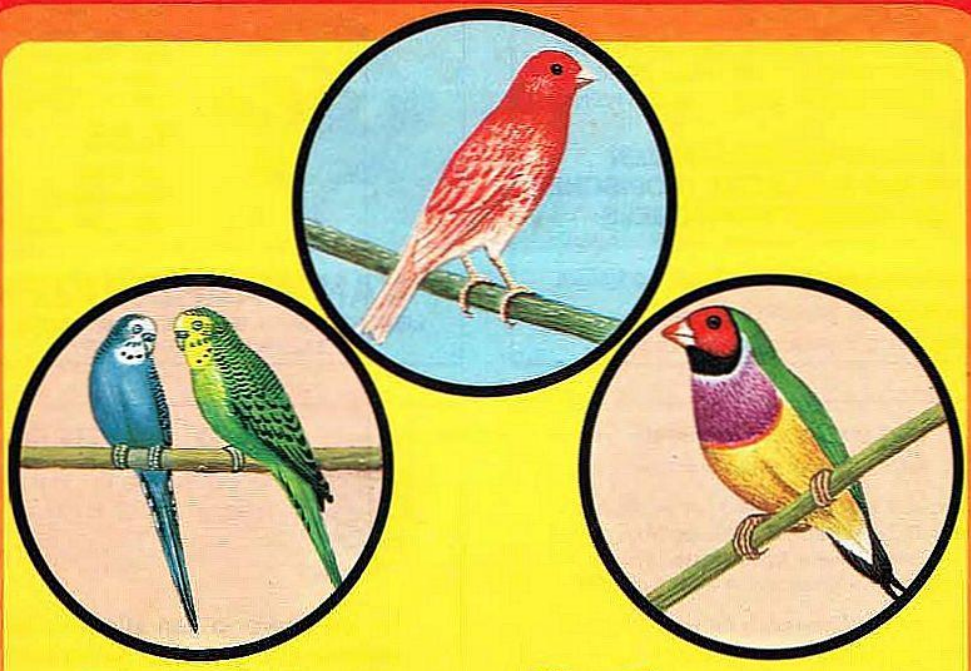

Basisopfokvoer

voor de "doe-het-zelver"

Witte Molen brengt een geheel nieuw opfokvoer voor kanaries, parkieten, en tropische vogels. Basisopfokvoer wordt volgens een geheel nieuw procedé - Expanderen - samengesteld. Daardoor worden eiwitten zeer licht verteerbaar, wat vooral belangrijk is voor jonge vogels, bij hen is de behoefte aan - Optimale Groeistoffen - het grootst. Geëxpandeerde voedingstoffen geven een maximaal benuttingseffect. Basisopfokvoer kan naar keuze worden aangevuld met gepelde haver, negerzaad, gekiemd zaad, gekookt ei, geraspte appel of wortel, fijngehakte groenten enz. Door onze voedingsdeskundige is het gehalte en de verhoudingen van - Vitaminen en Sporenelementen -nauwkeurig bepaald.

Analyse:
Ruw Eiwit min. 13,2% - Verteerbaar Eiwit min. 12,8% - Vet min. 8% - Zetmeel en suiker min. 49% - Vocht max. 12% - Ruw celstof max. 1,75% - Minerale stof max. 6%.

Toegevoegd per kg.:
Vitamine A. 16.000 IE, D3. 2000 IE, E. 6 mgr., K3 2 mgr., B1.1, 3 mgr., B2. 6,5 mgr., B.6. 1,3 mgr., Nicotinezuur 40 mgr., Panthoteenzuur 10 mgr., Vit. B 12 0,025 mgr., Folinezuur 0,6 mgr., Choline Chloride 450 mgr., D.L.Methionine 650 mgr., IJzer 26 mgr., Mangaan 90 mgr., Koper 13 mgr., Zink 39 mgr., Jodium 1,35 mgr., Kobalt 4 mgr.

witte molen

basisopfokvoer

verkrijgbaar in voordeelverpakkingen van 2 kg f. 6,15 en 3½ kg f. 10,20 bij uw dierenspeciaalzaak!